

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: in der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustelgebühren — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 41 — III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 9. Oktober 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Napočil bo dan zmage!

Velik govor ministra dr. Goebbels-a o položaju in o nalogah, ki jih ima izvršiti nemški narod do izvojevanja dokončne zmage — Plug in meč jamčita za zmago, kateri bo sledil svet vzvišenega in lepega miru

Petič po izbruhu vojne je proslavil nemški narod dan zahvale za žetev v mislih na bojujočo se fronto. Višek prireditve po vsem Reich-u je tvorilo velezbiranje v berlinskem Sportpalast-u, kjer se je zbralo poleg zastopnikov stranke, države in vojske iz vseh pokrajin Nemčije sto kmetovalcev in kmetov, ki jih je bil Führer odlikoval za njihove zasluge. Navzoča je bila tudi deputacija kmetijske mladine. Kakor vedno, so se znašli med zborovalci tudi ranjeni zastopniki vojske. Z zastavami in zelenjem lepo okinčano tribuno je krasil velik napis: »Pflug und Schwert, die Garanten des Sieges«. Izrek »Plug in meč nam jamčita za zmago« je prikazoval neločljivost vojaka, kmeta in delavca ter njih povezanost v tej usodni borbi.

Kot prvi je govoril Reichsbauernführer Staatssekretär Backe, ki je v obširnih izjavah in s številskimi prikazal ogromen obseg dela, ki ga je tudi v preteklem letu izvršilo podeželje, predvsem pa kmetica kot zvesta pomočnica svojega moža, za zavarovanje prehrane nemškega naroda. Nato je pozval po imenu moža, ki jih je Führer odlikoval z Vitežkim križem. Pristopil je nato odlikovanec z Vitežkim križcem, Sturmbannführer Skorzeny, rešitelj Duce-ja, ter je odlikovancem v Führerjevem imenu izročil visoka odličja. Pri tem svečanem činu je zaorilo pritrdjevanje po vsej ogromni dvorani.

Reichsminister dr. Goebbels govori

Po svečani izročitvi odlikovanj je povzel besedo Reichsminister dr. Goebbels. Njegov govor se je glasil tako-le:

Moji nemški sonarodnjaki in sonarodnjakinje! Nemško podeželsko ljudstvo!

»Če ne bi bilo vojne, bi v tej uri današnjega dneva pričakovalo na Bückeberg-u na stotine nemških kmetov in kmetic Führer-ja, da bi mu ob zahvali za žetev izkazali čast. Kakor že tolikokrat v prejšnjih letih, bi Führer korakal tudi tokrat skozi nepregledne vrste nemškega kmetakega ljudstva na vrh gore, da bi se tamkaj po radiu zahvalil milijonom mož in žena nemškega kmetijstva za leto dni trajajoče trdo in naporno delo ter za blagoslovljeno žetev, ki je bila spravljena pod streho s milostno pomočjo Vsemogočnega. Vojna prepoveduje do nadaljnjega to lepo, pestro nemško proslavo. Führer biva v svojem glavnem stanu, kjer vodi vojno za življenje in bodočnost Reich-a. Nemški kmetaki sinovi so večinoma na frontah. Njihovi očetje in matere so prevzeli njih delo dodatno in to delo ne trpi odgoditve niti po spravljani blagoslovljeni žetvi.

Kljub temu smo se zbrali v berlinskem Sportpalastu k zahvali za žetev, ki veže potom radija milijonske mase našega naroda, moža in žena iz dežele in mest, da bi pred narodom podali obroč in trdem in težkem letnem delu neštevilnih nemških kmetov in kmetic, ki nosijo v vojni od-

govornost za vsakdanji kruh našega delovnega in bojujočega se naroda.

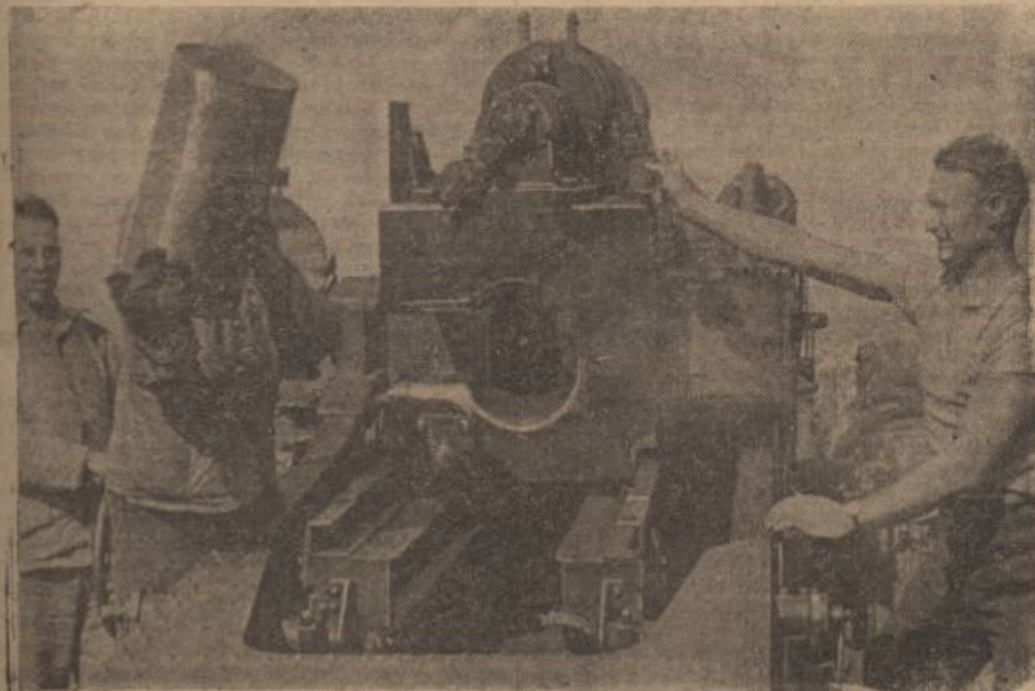
Izkazali so se vredni te odgovornosti Führerjevega zaupanja, kakor tudi zaupanja nemškega naroda. Zopet so z neutrudljivo marljivostjo skozi več težkih mesecev izlitali iz domače zemlje z božjo pomočjo žetev, ki osigurava tudi za bodoče vojno leto našo prehrano absolutno, s čimer je uničeno bistveno upanje naših sovražnikov glede izstradanja nemškega naroda. (Močno pritrdjevanje.) Ali morda ni čudež, da zamoremo ob pričetku petega vojnega leta krušni obrok za mesec zvišati za 400 gramov na 9600 gramov in take zvišati za celih 100 gramov višje kot ob pričetku vojne? Ne samo vremenu, predvsem se je za to zahvaliti pridonosti nemškega podeželskega ljudstva, ki je svoje naloge v vojni izpolnilo tudi pod bistveno otežkočenimi pogoji v celoti.

Führer-jeva zahvala podeželskemu ljudstvu

V visoko čast si štejem, da smem vsem nemškim kmetom in kmeticam sporočiti Führer-jevo zahvalo in priznanje. Führer vé, da se lahko na svoje kmete ravno tako zanese, kakor na svoje vojake in delavce. Kmetje se ne strajajo ne naporov in ne dela, da bi po svoje prispevali k bodoči veliki zmagi. Kakšna razlika napram letu 1918., ko je sovražnik prišel na naš narod potom gladi na kolena. Danes, ob pričetku petega vojnega leta, stojimo prehranjevalno-politično na trdnih nogah. Nemški kmetaki narod bo skrbel tudi v bodoče zato, da bomo dobili zmago na tem kakor tudi na vseh drugih področjih pod vsemi okoliščinami. Nemški narod se tega zaveda. Jaz, sam sem njegov tolmač, ako tudi v njegovem imenu izrekam zahvalo milijonom nemških kmetov in kmetic za to, da je njih delo in trud napolnilo naše sklednje ter tako osiguralo naš vsakdanji kruh tudi za novo prehranjevalno leto.

Osebnost imam dolžnost, da se zahvalim predvsem državnemu tajniku Backe-ju, voditelju nemškega prehranjevalnega gospodarstva, z njegovim ožjim in širšim štabom sodelavcev, iz katerega sta bila dva odlična zastopnika radi njihovih velikih zaslug od Führer-ja odlikovana z Vitežkim križem h Križu za vojne zasluge. Iz nešteti poglavitnih in posvetovanih mi je znano, s koliko pridnostjo in koliko velikodušno dalekovidnostjo premagujejo vedno znova mnogokrat izredno zamotane probleme nemškega vojnega-prehranjevalnega gospodarstva. Danes lahko s ponosom potrjujem svojo storitev v preteklem letu, prevzemajoč z najglobljim zadovoljstvom priznanje nemškega naroda. Oni so nas skupno z nemškim podeželskim ljudstvom osvobodili zopet težke skrbi. Nemškemu narodu tudi v petem vojnem letu ni treba stradati.

Fasada Sportpalasta nosi danes transparent s napisom »Pflug und Schwert — die Garanten des Sieges!« Kruh in orožje sta neobhodna predpogoja uspešnega vojskovanja. Kakor skrbi kmet za kruh, skrbi delavec za orožje. Nešteti milijoni nemških mož in žena so v preteklem letu kovali po tovarnah brez počitka v nočnem in dnevnem

PK-Kriegsbericht Zwirner (PBZ—Sch)

Mörser greifen in den Kampf ein

Nach den Weisungen des vorgeschobenen Beobachters, die telephonisch an die Mörser-Batterie gegeben werden, wird das Ziel unter Feuer genommen. — Unser Bild zeigt, wie nach dem Abschuss die leere Kartusche entfernt wird

delu orožja, ki ga potrebuje fronta, da bi lahko zmogovito vodila to gigantsko svetovno borbo. Če je imel sovražnik namen, z letalsko vojno poleg teroriziranja civilnega prebivalstva uničujoče zadeti tudi našo oboroževalno produkcijo, mu to ni na nikak način uspelo. Naš Pj Reichsminister Speer je v velikopotezno racionalizirano in poenostavitveno nemške produkcije orožja omogočil bistveni vzpon. Pri tem sta ga podprla pridnost in veselje do vpostave milijonov mož in žena in nemškega oboroževalnega gospodarstva. Tudi za to se jim danes zahvaljujem v Führer-jevemu imenu kakor tudi v imenu vsega nemškega naroda.

Ta zahvala velja tudi delovnim možem in ženam našega naroda, ki s svojo hrabrostjo, z višino njihove vojne morale, z njihovo pridnostjo in pripravljenostjo do vpostave dnevno dokazujejo, da boče Führer-ju slediti čez drn in strm ter doseči cilj ponosa zmaga. (Burno pritrdjevanje.)

Nikdo ne vé bolje od Führer-ja samega, kakšnim izrednim obremenitvam je nemški narod izpostavljen zlasti v področju letalske stiske. Ako more od naroda zahtevati najvišjih žrtve, je to radi tega, da bi zavaroval svobodo in bodočnost naroda. Mi moramo skozi globoko dolino trpljenja in boli te vojne, če hočemo priti na višino. Naš edini blagor leži v izvojevanju zmagovitega mira, ki nam bo dal življenjskih in razvojnih možnosti, kakor odgovarjajo veličini našega naroda in njegovi potrebi po razširjenju. Ta vojna nas postavlja sicer pred velike nevarnosti, toda tudi nam tudi edinstveno zgodovinsko šanso. Kot narod se nečemo plašiti teh nevarnosti, da bi tako zagrabil za šanso. V tej odločnosti je edina vsa nemški narod na fronti in v domovini (ponovno burno pritrdjevanje). Če bi bil tu in tam med nami še kak strahopeten subjekt, ki mu je prijetno življenje več kot čast in bodočnost našega naroda in ki bi z izdajstvom padel v hrbet boreče se fronte, smo odločeni, da mu v imenu celokupnega našega naroda za to odločimo glavo.

To smo dolžni delovni in trpečim domovini, predvsem pa tudi boreči se fronti. Naši vojaki stoji daleč pred našimi mejami, da bi ščitili s svojim življenjem domovino. Po vsej pravici lahko od nas zahtevajo, da jih ščiti domovina s brankom edino pripravljenosti do vojskovanja. Frontni vojak ne sme nikdar izgubiti čustva, da se bori za narod, ki je vreden njegove vpostave in tudi žrtve življenja. Če ima vojak vsled svojega junstva pravico do zahvale domovine, mora biti ta zahvala tudi sigurnost. Kdor skuša izpodkopalati vero v zmago, se bori zahrbitno in strahopetno proti fronti, ki žrtvuje svoje življenje tudi smrti. Tak človek nima pričakovati milosti. Kdor ogroža svobodo in bodočnost svojega naroda, zasluži smrt in jo bo tudi pretrpel. (Soglasno odobravanje zborovalcev.)

Toda — hvala Bogu — gre pri tem vedno le za isto posamične osebe, ki v širokih milijonskih masah našega delovnega in borečega se ljudstva nič ne pomenijo. Naši sovražniki se zelo motijo, ako smatrajo te posamične ljudi kot opozicijo proti vojni. Take opozicije v nacionalsocialistični Nemčiji ni. Če so se udajali v Londonu in Washingtonu varljivemu upanju, da bodo po 25. juliju izvedli tudi v Reich-u Badoglijev poskus (splošno smeh) po italijanskem vzorcu, da bi tako prišli nemški narod na kolena in mu naložili morda še trše kapitulacijske pogoje, tedaj se lahko reče, da je počivalo to otročje upanje na popolnoma napačni presoji naših notranjih razmer in volje ter odločnosti nemškega naroda glede vojskovanja.

Napačni račun sovražnikov

Prvič je treba vedeti, da stoji na čelu Reich-a Führer in ne izdajalski kralj. (Novo burno pritrdjevanje po vsej dvorani.) Kralje imamo pri nas sploh samo še v pravljicah in operetih. Nemčija je republikanska voditeljska država. Drugič v nemški vojski ni vojaka, ki bi strahopetno kapitalizacijo predpostavil časti in tretjič je nemški narod politično preveč zrel in polnoleten, da bi po brdkem nauku iz novembra 1918 še enkrat nasedel licemernim lažem svojih sovražnikov.

Naša fronta je lahko pomirjena. Bori se za domovino, ki razume njene žrtve, ki jih ceni in tudi zasluži. Ta domovina dela in trpi, ona prevzema najtežje obremenitve. Oče, mati in otrok so na svojem mestu in dokazujejo s tem svojim vojskom na fronti globoko zahvalo kot bi se je samogole izkazati z besedami. V splošnem je polna tak, da vari fronto in domovino še tesneje

kot doslej. Neločljivo ju je povezal v skupni veri na bodočo zmago in v trdnem, neomajnem zaupanju do Führer-ja.

Po gotovem odmoru molka, v katerem je prišlo orožje do besede, hočem podati nemškemu narodu zopet pregled o splošnem stanju političnega in vojaškega položaja. V poteku velikega in počasi se razvijalega zgodovinskega razvoja je težko narisati sliko položaja. Kakor pravi že sama beseda, je razvoj vedno v teku. Razvoj ne predstavlja dovršenega stanja, temveč nastajajoče stanje. Radi tega je skoro nemogoče, podati zaključno sliko razvoja.

Je pa tudi nehvaležna stvar, kerati glede bodočega razvoja proroka ali pa pokazati vsaj njegove tendence. Kakor je ta vojna že v dovoljni meri dokazala, so tudi tendence podvržene neštivilnim imponderabilijam, ki jih tudi najbolj kritičen opazovalec in ocenjevalec ne more v naprej določiti.

Slika položaja se v gotovih fazah vojne — čestokrat celo dnevno — daljnosežno izpreminja. Zdi se mi, da se radi tega bolj izplača poizkus, v velikih obrisih označiti smernice današnjega političnega in vojaškega vojskovanja, obenem pa — kakor že tolikokrat v velikih dramatičnih fazah našega političnega in vojaškega razvoja — spraviti s njimi v sklad načela našega splošnega razvoja.

Velika napaka je, ako se misli, da se moderna vojna fundamentalno razlikuje od prejšnjih spopadov. Še nikdar se ni odigral vojaški spopod zgodovinskega izmera, v katerem se sodelujoči narodi ne bi bili morali boriti za svoj obstanek. Pač pa so se spreminjali tehniška sredstva vojskovanja in morda tudi metode, tudi volja do uničevanja enega napram drugemu je postala morda totalnejša in radikalnejša, kakor se je to dogajalo nekdanj. Kakor v vseh časih, gre tudi tokrat za obet našega naroda kot celota in za življenje vsakega posameznika.

Borijo se narodi

Nekdanj se se s svojimi krdeli borili v glavnem kralji in knezi, toda že v pretekli svetovni vojni so se postavljali v bojne vrste narodi v svoji celoti. Pojaviti se morajo na bojišču, da bi branili svoje življenje. Naša tragika je bila, da tega v svetovni vojni 1914/18 nismo spoznali, oziroma smo prepozno spoznali. Radi tega smo politično odpovedali 9. novembra 1918.

V naravi tako velike borbe za življenje narodov je, da morajo biti naporu udeleženi narodi za dosego svojih ciljev čim totalnejši, tem totalnejši so cilji vojskovanja. V nevarnosti, izgubiti vojno, bo tisti narod, ki ne podvzame najboljšežnejših naporov za totalno vojskovanje. Skrajna matematična sigurnostjo bo pa zmagal tisti narod, ki vpostavi najbolj totalno svojo ljudsko silo in ki je pri tem odločen, svoje časti ali svobode za nobeno ceno opustiti.

Mi Nemci smo po strašnih udarcih leta 1918. zopet stopili v krog svetovnih sil. Borbo za življenje, katero so nam vsilili, moramo voditi do odločitve. Izgubili bi jo za vedno, ako bi prenehali boj brez zmage. Nikako opravičilo ali utehljitev ne bi bilo dejstvo, da smo v tej ali oni fazi vojne sprejeli bolne udarce. V naravi tako gigantskega obračuna je ležalo, da spremila njene faze menjajoča se vojna sreča. Še nikdar ni bilo vojne, v kateri ne bi bil ranjen tudi dokončni zmagovalci. Gre samo za to, kdo bo na koncu vojaškega obračuna trdno stal na svojih nogah in kdo se bo pod udarci svojega nasprotnika zrušil.

V ostalem smo se tudi preje v revolucionarni borbi nacionalsocialističnega gibanja za oblast držali teh smernic. Izredno težavne in riskantne faze bojnih časov stranke so se predalec za nami, da bi lahko danes vsakomur, zlasti takrat neudeleženim slušali kot smernice. Tako nam je n. pr. izpadlo iz spomina, da nacionalsocialistično gibanje, ko je prišlo do oblasti, do tedaj ni beležilo samo celo vrsto zmag, temveč tudi težkih porazov. Povsem normalno bi bilo, ako bi bili po volitvah 31. julija 1932, ko smo izvojevali 230 mandator, zavzeli oblast. Morda bo povprečni opazovalec mislil, da bi bilo pametneje, ako bi Reich po prvih zmagah v tej vojni izvojeval dokončno zmago. V političnih kakor tudi v vojaških bojih za oblast pa ne gre samo za zmago kot tako, temveč tudi za to, da sovražnik pripozna to zmago. 13. avgust 1932 je dokazal, da naši nasprotniki takrat še niso imeli tega namena. Nezlomljeno bojno sili gibanja smo morali dokazati ponovno na ta na-

čin, da smo se vrnili v areno. Kdo ne bi hotel razumeti, da se bile milijonske mase vsled dolgotrajnosti borbe utrjene? Naloga nacionalsocialističnega gibanja je bila takrat, te mase zopet razgibati ter jih navdušiti za novo vpostavo. Sprizniti se je bilo treba s časovnimi neuspehi. Kljub temu pa je bilo nacionalsocialistično vodstvo in članstvo trdno prepričano, da bo nasprotnik končno le padel. Omenjajoč to kot načelo in dejstvo izkušnje, zavzemam stališče k nekaterim aktualnim vprašanjem sedanjega vojnega položaja.

„Leteče rakve“

Pričnam z letalsko vojno. Če je v preteklih tednih včasih izgledalo, da se je sovražni letalski teror končno oslabil, moramo kljub temu dejstvu tudi v bodoče računati še s težkimi udarci. Marsikateri izostali napadi so bili gotovo posledica vremena, ki v tem letnem času čestokrat ne dovoljuje poletov zelo velikih odredov. Vreme pa lahko vsekakor ohromi tudi lastno obrambo. Na drugi strani pa je gotovo, da je bila naša vojaška obramba v zadnjem času tako znatno ojačena in izboljšana, da prizadeva tudi sovražniku izredno veliko škodo, kakor priznava sovražnik to v svojih lastnih razburljivih tiskovnih razpravah. Sovražne izgube so postale vedno večje. V bodoče bodo te izgube še večje. Letalska vojna je v marsičem spopod obojestranskih tehnikov in trenutno so naši dosti na boljšem. Sovražnik bo izgubil v bodoče vedno več osebja in materiala. Nekoč pa bo prišel trenutek, ko uspeh ne bo več v nikakem razmerju do vpostavljenih sredstev na ludeh in materialu. Takozvane »leteče rakve« se bodo spreminile še v »leteče rakve«. Če se bo ta počasi, za nas pa kljub temu odločilni vzpon nadaljeval, lahko gledamo z močnimi upi na bodoči razvoj.

Vsekdo vé, kako velika je bol, ki nam jo prizadeva letalska vojna. Ta bol pa se nahaja na povsem drugem področju kakor zatirajo to sovražnik v svoji lažljivosti. Naši oboroževalni produkti se prizadeva nikake škode, ki bi lahko kakorkoli ogrozila zmogovito nadaljevanje vojne. To pa ni notranji smoter in cilj sovražnega letalskega terorja, kakor to težnja iz izpovedi sestreljenih pilotov. Z letalsko vojno hočejo samo brutalizirati naše civilno prebivalstvo. Osvajka imamo torej s menom, ki odgovarja padlemu in nevojaškemu angleškemu vojnemu mišljenju. Naša dolžnost je, da se temu roperstavimo s vsemi sredstvi.

Maševanje bo prišlo

Naša civilna letalska obramba je že sedaj bistveno ojačena in izboljšana. Pričakovati je torej, da bo prizadeto prebivalstvo bolj kot doslej prejemovalo nevarnost za življenje in imetje, kvirajočo iz letalskega terorja. Za svoje obrambno pripravljenost zasluži prebivalstvo največjo pohvalo. V gotovih vsemestih smo izvršili obsejne preselitve, kar je znano tudi sovražniku. V polnem obsegu jih najprej niso razumeli vsi sonarodnjaki. Danes se jim splošno pritrjuje, ker je razvoj dokazal njih pravilno smotrenost. Če je pri zadnjem nočnem napadu na Berlin bilo med mrtvimi zabeležiti samo dva otoka, je to v glavnem posledica dejstva, da sem skrbno in pravočasno poslal iz Berlina deco in matere s mnogo dece, v kolikor niso poklicno zaposlena. Razumem bol ločitev pri starših. Po mojem mnenju pa je boljše in dokazuje več rodoljube ljubezni, ako se pošlje deco v manj ogrožena področja, kakor pa jo izgubiti popolnoma kot žrtve sovražnega letalskega terorja.

V zvezi s tem moram nujno svariti pred mnenjem, da bi se velikopotezni proces preseljevanja radi časovnega izostanka sovražnega letalstva v tem ali onem področju lahko prekal. So namreč gotovi preseljenci, ki mislijo, da se lahko poljubno in po svojem privatnem mnenju o morebitnem razvoju letalske vojne vozijo sem ter tja po Reich-u. Na današnji transportni položaj za to nima mesta. Naša prometna organizacija je storila nekaj ogromnega že pri samem pre-

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Haupt-schriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Druck. Badgasse 6

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Annull der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbeldes

seljevanju. Prizadeti pač morajo vzeti nase živitev daljšega bivanja v novem naselju, v kolikor se jih uradno ne vrne ali pa v kolikor ne dobijo kakega dopusta.

Kar se tiče po vsem Reich-u s toliko strastjo obravnavanega vprašanja o maščevanju, zamorem iz razumljivih razlogov povedati le toliko, da se nahajajo Angleži v zelo usodni zmoti, ako mislijo, da gre samo za retorično ali propagandistično geslo, za katerim ni nikake stvarnosti. Anglija bo nekega dne spoznala to stvarnost. Takrat se bo angleški narod lahko zahvalil svoji vladi. O tem ne bi hotel govoriti več, kakor je zares potrebno. Nikakor pa naj ne mislijo, da je moja rezerviranost znamenje slabosti ali nesigurnosti. Angleška in ameriška drevesa ne bodo rasla v nebesa, zato to že skrbijo naši nemški tehniki, izumitelji, inženjerji in delavci.

Tudi kar se tiče podmorniške vojne, so Angleži in Amerikanci zdaleka prehiteli dejstva, ako mislijo, da je nevarnost že končana. Ta nevarnost se bo nekega dne, ki ni več daleč, zopet postavila pred nje v stari veličini. Tudi tu niso prenehali naši tehniki z borbo, temveč nasprotno. Pomorski sovražni narodi bodo to ponovno preizkusili. Tako v tem, kakor v vprašanju letalske vojne niti najmanj nočem igrati vloge proroka. Sovražnika svarim samo pred prenačenim podcenjevanjem naših namenov in možnosti, ker za to ni nikakega povoda. Na obeh področjih so se v Londonu kakor tudi v Washingtonu čutili tako sigurne, da je stopilo odgovornim možem nekoliko v glavo. To pa vsekakor nepovoljno upliva na delovanje možganov. Povsem prav imajo tisti angleški in ameriški listi, ki svarijo pred pretiranim optimizmom in ki ne nehaajo s povdaranjem, da sovražnik ni pri koncu, temveč šele pri začetku svojih težav.

Drzno premišljene umikalne operacije

Nemški narod vé, da slikam stvari vedno trezno in čim bolj realistično. To je tudi sedaj tako. Ne olepšavam ničesar, podajam sliko položaja le tako, kakor ga vidim. Položaj nam auri celo vrsto najpovoljnejših izglede in vojno vodstvo Nemčije se nikakor ne obotavlja z njihovim okoliščanjem.

To velja tudi za našo borbo na vzhodu. Niti najmanj nočem svetovni javnosti še enkrat predelavati politično, kulturno in gospodarsko nevarnost boljševizma. Niti najmanj nočem, da bi me sumili, češ, da pretiravam to nevarnost v občutku bojzani in panike ter da lažem zaveznikov, ki — kakor je pokazala izkušnja — te

PK-Kriegsbericht Freckmann (Atl — Sch)

Da erzittert die Erde!

Zur Bekämpfung von Fernzielen im sowjetischen Hinterland werden auch Eisenbahngeschütze eingesetzt. Viele Kilometer im Umkreis erzittert die Erde, und die Luft ist erfüllt von Schall und Rauch, wenn diese schweren Geschütze in Tätigkeit treten.

nevarnosti niti videti ne marajo. Nemška vojska razpolaga z dovolj obrambnimi silami, da lahko drži zvezan militanta boljševizem daleč proč od naših mej. Če smo v zadnjih tednih izvedli na vzhodni fronti umikalna gibanja, so bile te operacije drzno in stvarno premišljene. Koliko pomeni njih izvedba za naše vojskovanje, bo sovražnik občutil še enkrat.

Naši veliki terenski uspehi na vzhodu v preteklih dveh letih nam dovoljujejo gibalno vojskovanje, ne da bi to resno ogrozilo naše izglede v zmagi. Razumljivo je, da žrtvujemo terenske prednosti, z njimi povezano izgubo vojne potenciala pa odtehtajo prednosti čisto strateške narave. V ostalem je tako vojskovanje vselej znamenje suverena notranjega preudarja, ki ne operira po prestižu, temveč po ozirih na smotrenost. To priznavajo v marsičem tudi v taboru sovražnikov. V kolikor misli sovražnik, da ima povod za glasno kričanje svojega zmagozslavlja, pripada tistim, ki ne vedo kaj delajo. Nemški narod lahko z mirom pričakuje pravkar opisani razvoj. Führer je doslej premagoval ta razvoj in ga bo premagoval tudi v bodoče. Pri tem ni bila fronta nikjer raztrgana. Naše čete so vzdržale povsod izredne obremenitve tako velikopotezno zarisanega elastičnega vojskovanja. Vzhod bo za nas predstavljal vedno ogrožanje, dokler nam ne bo padla jasna odločitev. To ogrožanje pa je bilo v času te vojne čestokrat mnogo večje kot danes in tudi takrat smo ga še vedno dokončali.

K vprašanju boljševizma ni treba izgubljati več nikakih besedi. Nevarnost boljševizma so spoznali povsod, tudi tam, kjer tega ne priznavajo. Spoznanje te nevarnosti raste z njeno bližino in pojema z njeno oddaljitvijo. Upati je, da bodo ta problem v nevtralnih državah in tudi v nekaterih delih zapadnega sovražnega tabora v bodoče nekoliko treznejše presojali kot takrat, ko smo se borili še ob Volgi. Nikakor ne dvomim, da bo poznejša generacija v evropskih deželah občutila dejstvo, da se je Nemčija borila bistveno sama z nekaterimi malimi zavezniki in narodi proti tej kontinentalni nevarnosti, kot največjo sramoto našega stoletja.

Največja sramota našega stoletja

To nisem povedal radi tega, da bi iskal razumevanje in pomoč tam, od koder je ni pričakovati. Močni smo dovolj, da se bomo na vzhodu

držali. Toda poznejše zgodovinsko vrednotenje te borbe bo nekoč sigurno izpadlo nam v korist. Tudi male nevtralne države bi storile boljše, ako bi se Nemčiji bolj zahvaljevale in ne kritikovalе toliko njenega vojskovanja. Za zahvalo imajo polno povoda. Za kritiko pa niso niti upravičene, niti nimajo zato kake moralne ali stvarne utemeljitve. Za to ugotovitev me bodo sigurne zopet počastili s časnikarskimi psolvkami, kar me pa niti najmanj ne bo motilo, jih zadevati in vedno znova zadeti.

Tudi vojni položaj na jugu je v preteklih tednih vsled izdajstva hiše Savojske ter strahopetne Badoqlijeve klike preživel izredno obremenjevalno preizkušnjo. Po nenadnem padcu Duce-ja je bilo za nemško vojno vodstvo jasno, da se bo rimska dvorna in plutokratska klika skušala izmuzniti iz vojne ter francoski posloviti. In še več: Pri ugodnih izgledeh je nameravala pobegniti celo v sovražni tabor. Pri Savojski hiši to ni bilo nič čudnega. Že neki burbonski princ iz Macchiavelli-jevih časov je nekoč dejal, da še nikdar ni stala ob koncu vojne ob strani tistega, s katerim jo je pričela, pod pogojem seveda, da vojna ni trajala tako dolgo, da bi morala dvakrat menjati svoj prostor. Ako Führer ne bi bil pravočasno uvidel nevarnosti, izvirajoče iz izdajstva rimske klike, bi bila nastala za nas in naše vojskovanje bržkone velika nesreča.

Verolomna tolpa nesramnih vojnih izkoriščevalcev v Rimu je bila pripravljena izročiti na jugu Italije nahajajoče se nemške divizije sovražniku, da bi si tako omogočila vstop v njegov tabor. Ta infamni namen so prekržili naši politični in vojaški ukrepi. Duce-jeva osvoboditev je bila politično signal za ustanovitev republikansko-fašistične Italije. Vojaško pa so naše divizije z Badoqlijevimi odredi italijanske oborožene sile napravile kratek proces. Kakšne pogoje je vsaki sovražnik celo tako verolomnim izdajalcem, se je izkazalo v trinajstih točkah aramotne kapitulacije kralja in njegovega strahopetnega maršala.

Tako smo doživeli velik dokaz, da se nikdo ne more izslepariti iz te vojne. Položaj je sličen dirajočemu brzovlaku. Kdor izstopi med vožnjo, si zlomi tilnik. Ta vojna je zavzela izmere, ki svetujejo vsakomur, obdržati orožje v rokah in braniti življenje z vsemi sredstvi. Kdor položi orožje, je izgubljen in bo brez milosti klošca. Tu ne gre za režim ali nazore, ne za osebe ali mnenja, temveč za narode, za njih življenje, njih bodočnost, njih pravico do obstoja in možnost eksistence. To naj si zapomnijo vsi. Italijanski primer je bil za marsikatero omahljivca v naših vrstah dober nauk. Ta vojna se mora izvo-

PK-Kriegsbericht Lechner (PBZ — Sch)

Sie haben genug vom Bolschewismus

Die Bewohner der im Zuge der beweglichen Kriegsführung geräumten Gebiete folgen freiwillig den deutschen Truppen. Über 20 Jahre lang haben sie die »Segnungen« des Bolschewismus kennengelernt und wollen nun nichts mehr davon wissen. Mit ihrer Habe ziehen sie in endlosen Panje-Kolonnen unter dem Schutz des deutschen Soldaten in Sicherheit.

PK-Kriegsbericht Vater (Sch)

Drachterbau in der Luft

Zur Sicherung unserer Geleitzüge werden häufig mit gutem Erfolg Sperrballons zur Abwehr feindlicher Luftangriffe verwendet. — Unser Bild zeigt einen Sperrballon am Heck eines deutschen Frachters. Da völlige Windstille herrscht, genügen zwei Mann zum Halten des Ballons.

lovati. Mi nimamo izbire med vojno in mirom, temveč med mirom in uničenjem.

Razlog nemškega molka

Faze italijanske drame mi ni treba še enkrat opisati v posameznosti. Po odkritju Badoglijevega izdajstva so bile obsežno podane javnosti. Nemško vojno vodstvo je bilo ob pričetku tega razvoja postavljeno pred mučno nujnost, molčati o nevarnosti, glede katere je nemški narod nujno zahteval pojasnitve. Do te pojasnitve je imel narod tudi pravico. Kljub temu nemško vodstvo ni smelo zapustiti svoje rezerviranosti. Delati se je moralo neumnega, da bi proces nesramnega izdajstva dozorel in da bi nasprotniki in njihovi pomagači na italijanskem dvoru bili bolj sigurni. To se je povsem posrečilo. Vsi so se ujeli v zanjah, ki so bile namenjene nam. Italijo so obliili z golldo sramote, kljub vsej zavratnosti pa niso mogli nemškemu vojskovanju prizadejati nobene resne škode. Iz pohoda Angležev in Amerikancev ni bilo nič. Še stojijo na jugu italijanske celine ter obžalujejo divjo besnost naše obrambe, ki jo na evropskih tleh čutijo sedaj prvič po Dünkirchen-u in Dieppe-u. Imeli bodo po njihovih navedbah k temu še večkrat prilike. S ponosom lahko beležijo kralja brez dežele in maršala brez časti kot svoj vojaški prirastek. Nikjer pa niso mogli odrezati nemških divizij. Načrti njihovih takozvanih amfibijskih operacij izkrčevanja so se zaenkrat izjalovili. Treba bo počakati, ali bo sovražnik imel k temu po svojih zadnjih izkušnjah več veselja kot doslej.

V nemškem narodu ni bilo nikogar, ki vesti o osvoboditvi Duce-ja ne bi bil vzel na znanje z navdušenjem, na svetu ni bilo nikogar, ki te vesti ne bi bil sprejel z največjim spoštovanjem in spoštljivim respektom. Njegova osvoboditev predstavlja čin zvestobe in prijateljstva, ki je edinstven sprito revščine, katere vlada v teh časih v sovražnem taboru glede višje vojne etike. Badoglijevo strahopetno dejanje bo v zgodovini za beleženo kot odvratno in strašno dejanje politične in vojaške propalosti, ki je ni možno prekositi. To še tudi tedaj, ko bo Duce-jeva osvoboditev še davno predmet zgodovinskih legend in mita.

Vsekakor nam danes zadostuje, da se je izdajstvo izjalovilo. Korakaš mi mmo prepada, česar večina izmed nas ni niti zapazila. Zopet so se izkazala tajna pota zgodovine v njih globokem in čestokrat tudi nerazumljivem smislu. Sovražnik je v svoji glasni nadmodrosti postopal več kot neumno. Zastonj je Churchill čakal v Washingtonu na vest, da je njegova 8. armada prekoračila Brenner. Strupena puščica, ki jo je sprožil s svojim lokom na nas, je padla nanj.

Italija doživlja sedaj po fašizmu počasno regeneracijo. Nemški narod pa se hoče iz italijanskega primera naučiti, da nas nobena sila sovražnika ne sme prisiliti do tega, da bi se odpovedali časti in svobodi ali pa, da bi položili iz rok orožje vse dotlej, dokler ni zmaga v naših rokah. (Priljubljen.)

Kar se tiče anglo-ameriških invazijskih namenov na zapadu, čakamo mi in tudi sovjeti doslej z zanimanjem na njih uresničenje. V sovražnem taboru so si to operacijo očividno predstavljali preveč enostavno. Tudi v bodoče si bodo morali zelo premisliti, vpostaviti ves anglo-ameriški prestiž lahkomišljeno v igro. Niti v angleških, niti v ameriških listih ni čitati ničesar o kakem prijetnem izprehodu v Berlin ali pa o kakem sestanku v Adlon-Baru. Naši anglo-ameriški sovražniki so se doslej borili samo na periferiji Evrope. Do jedra naših obrambnih postojenk še sploh niso prišli. Tu se bodo morali šele izkazati. To je tudi namen naših vojakov. Doslej so se še vedno borili ob neenakih pogojih in kljub temu so sovražniku prizadejali tako težke izgube, da se je njegovih narodov polastila groza.

Angleški krvni davek za Danzig

Ako je angleška plutokracija nemškemu narodu v septembru 1939 napovedala vojno, da bi takorekoč preprečila vrnitev nemškega mesta Danzig v zvezo Reich-a, si bo danes menda marsikateri angleški opazovalec čestokrat predložil vprašanje, da-li se je za Anglijo izplačalo, za ta cilj žrtvovati več mrličev kot šteje Danzig prebivalcev

in bogve koliko še v bodoče. Vsekakor je iz tega dejstva in iz drugih več sklepati, da angleški račun v tej vojni ni točen. Tudi, ako bi Anglija vojno dobila, — pogojev za to itak ni nobenih — bi jo kljub temu izgubila, ker bi jo v najkrajšem času izpodkopal močnejši Zedinjene države. Tako ali tako — na koncu te vojne bo moral angleški narod ugotoviti z globoko resignacijo, da je stavil na kocko svoj imperij, da bi preprečil ponemčenje nemškega mesta. Pri tem pa je svoj imperij tudi izgubil.

Angleška vlada naj ne zatrjuje hčemerno, da je hotela narode rešiti baje iz najplemenitejših nagibov »nacističnega terorja«. Prvič ji je popol-

Vse sile za zmago!

Borba za velike in svetovne cilje se bo z naraščajočim trajanjem poostila vedno tudi v metodah in v posledicah. Še nikdar v zgodovini ni bilo primere, da bi bila taka borba v drugi polovici lažja kot v prvi. Tudi sicer v človeškem življenju je treba včasih vpostaviti zadnje rezerve, če hočemo priti do uspeha. Pri tem pa ni samo važno, v kakem stanju se zmaga izvojuje. Tudi, če maratonski tekač pade v cilju onesveščen na travo, bo lavorjev venec kljub temu krasil njegovo čelo.

Tako je tudi pri narodu, ki se bori za svoj obstanek. Vse, kar daje za zmago, bo potem zmage lahko dobil nazaj, toda vse, kar je v boju za zmago čuval, bo izgubil kot posledico poraza.

Ako danes vpostavljamo pri obrambi naše svobode našo materijalno posest, celo naše življenje, da bi tako služili izvojevanju zmage, se ravnamo po zakonitosti zgodovine. Nekega dne bomo za to prešli lavorjev venec.

O našem razdobju govorijo čestokrat tako kot o fridericijski dobi. Za tako primero pač nimamo zgodovinskega opravičila. V nasprotju do Friedricha II. vodimo našo vojno na podlagi popolnoma sigurnih predpogojev. Sistem pomoči, ki ga je Schlieffen nekoč proslavljal kot podlago višje strategije, je bilo treba pri nas uporabljati vselej samo v omejenem obsegu. Friedrich Veliki

Samo svoboda je nenadomestljiva

S tem pa prihajam k najbistvenejšemu načelu našega splošnega vojskovanja. Mi se ne vojskujemo, da bi nam podarili mir, nego, da bi ga v časti in svobodi zopet vzpostavili. (Živahno priljubljen.) Čim radikalneje se vpostavi vsa razpoložljiva materijalna in moralna sredstva za izvojevanje zmagovitega mira, tem preje bo ta cilj dosežen. Izgube materijalnih vrednot se morajo vračunati, kljub temu, da prinašajo posamezniku bol saj gre za zavarovanje bodočnosti naroda. Samo svoboda je nenadomestljiva vrednota. Narod jo mora radi tega braniti v svoji življenjski borbi do zadnjega diha.

Vsaka generacija mora vzeti nase svoje žrtve za večno življenje naroda. V krohotoku sveta je že tako, da naslednja generacija, zaposlena predvsem s svojimi skrbmi, za trpljenje bivše generacije večinoma nima razumevanja. Kdo še govori danes o morju krvi in solza, ki so jih prelile pred nami nemške generacije za bodočnost Reich-a, kdo še govori o trpljenju nemškega naroda v Tridesetletni vojni, o trpljenju, ki ga s trpljenjem današnje vojne sploh ne moremo

noma vseeno, kakšen režim vlada v kakšni državi. To dokazuje v dovoljni meri njeno sodelovanje z boljševizmom, ki ga ne operejo z nobenim angleškim pralnim sredstvom. Drugič pa bi imel angleški narod dovolj povoda, prisiliti svojo vlado, naj ga osvobodi plutokratske tiranije, preden izvaja svoje blagoslovljeno delovanje pri drugih narodih, ki tega niti ne potrebujejo ter se otepajo z rokami in nogami.

Bilo, kakor bilo. Nam zadostuje vedeti, kaj bi sovražnik napravil z nami, ako bi se mu posrečilo, nas vreči na tla. Sedaj vemo tudi, kaj nam je storiti, da se s sigurnim uspehom ubranimo njegove volje za uničenjem.

je moral doživeti, da so njegovi sovražniki zasedli velike dele njegove dežele in da so vkorakali v Berlin. Strašil se ni nobene žrtve, samo da je ohranil udarnost svoje armade. Če kdo zatrjuje, da je ob koncu sedemletne vojne zamogel zmagati le radi tega, ker mu je v odločilni uri prišel na pomoč srečen slučaj vsled smrti carica Elizabete, to nikakor ne drži. Naključje sreče sem, naključje sreče tja, vsekakor ni bil nikak slučaj, da je Friedrich s svojim hrabrim vzdrževanjem ostal na bojišču tudi v najbolj kritičnih situacijah. Tako je lahko izkoristil vsako ugodno okoliščino in naj si je prišla iz katerekoli strani.

Bolj kot kdaj verujem danes v moč zgodovinske usode, ki učinkuje nad ljudmi in narodi. Vem, da so v velikih zgodovinskih razvojih težki udarci samo izkušnje, od katerih zavisijo zadnje in najvišje odločitve boginje Zgodovine. Tudi ona ne razdeljuje svojih darov brez izbire. Njeno srečo si lahko zaslužimo samo s hrabrostjo. Mi stari nacionalsocialisti se še danes spominjamo dejstva, da je bila naša stranka v boju za oblast izpostavljena izrednim obremenitvam in da je bila poklicana k zmagi šele tedaj, ko je ob številnih prilikah dokazala, da si jo je tudi zaslužila. Ravno tako je v sedanjí vojni. Udarci so izkušnje moralne in materijalne odpornosti naroda. Dokazati nam je torej treba, ali imamo moč, ki je potrebna za to nalogo.

primerjati! Kdo še misli na strašna razdejanja, ki so doletela Prusijo v Sedemletni vojni? Vse to smo že pozabili, ostalo pa je dejstvo, da je Friedrich po sedmih trdih in težkih letih zmagal in da se je iz te zmage porodila močna Prusija kot podlaga novo nastalega Nemškega Reich-a.

Tako bo tudi nekoč v tej vojni. Nacionalsocialistično gibanje je skozi več let v neumornem dnevnem delu izvršilo politično vzgojo nemškega naroda. Tudi danes bodri stranka narod v težkih urah ter mu daje novih moči za izpolnjevanje težkih vojnihih nalog. Tako ima izvršiti sedaj slšno nalogo kot pred prevzemom oblasti. Zopet je potrebno bolj kot kdaj poprej, da stoji narod kot en sam moč za Führer-jem. Nikdo — niti v vodstvu niti v posadi — se ne sme udajati tudi najmanjšemu občutku slabosti. Čim nevarnejša postaja vojna, tem mirneje jo je treba pričakovati. Na primeru Italije bo spoznal sieherni Nemec, kam to vodi, ako narod izgubi v svojih kritičnih razvojnih fazah svoje živce ter postane nezvest svoji stvari. Ravno sedaj gre za to, ostati trden, odločen in vztrajen, dokler ne bo zmaga naša.

Rešitev evropskega vprašanja

Vojna poteka — kakor revolucija — le redkoma tako, kakor si to zamišljajo povprečni možgani v početku. Tudi naša revolucija je prehodila včasih vijugaste poti. Na koncu pa je vedno prispela do cilja. Včasih izgubi eden ali drugi svoj cilj za nekaj časa iz oči, ker je bilo treba stopiti na ovinek. Ako pri hoji na goro ob kakem ovinku ne vidimo vrha, še to ni nikak dokaz, da vrha ni. Izgubili smo ga izpred oči samo za kratek čas.

Skrbi prihajajo in odhajajo. Konca jih ne bo do konca vojne in vsak teden bo prinesel novih skrbí. Toda milostna usoda skrbi že za to, da izgine ena skrb, čim se pojavi nova. Danes živimo v najsilnejši drami našega naroda, morda celo človeške zgodovine. V tej drami leži možnost dokončne rešitve evropskega vprašanja. Nacionalsocialistični Reich bo znal izkoristiti to možnost.

Mi nacionalsocialisti smo bili od početka našega političnega delovanja vzgojeni v tem duhu in mišljenju. Najzgovornejši in najbolj prepričevalen primer nam je Führer. Ko sem nedavno zopet prebil nekaj dni v njegovi bližini, je bilo v moji notranjosti potrjeno globoko in osrečujoče čustvo, videti v njem moža na čelu Reich-a, čigar notranja moč in vernost bo premagala vsako težavo in vsako izkušnjo obremenitve. (Vsa dvorana je v trenutku izrazila svoje spoštovanje in svojo zvestobo napram Führer-ju.) Pred težavo in obremenitvijo stopa Führer — sedaj s tisto suverenostjo in samozavestjo, ki smo jo na njem občudovali že v borbi nacionalsocialističnega gibanja.

Takrat so se borili in delali, ne da bi vedeli, kdaj bo napolnila ura zmage. Tudi danes je nepotrebno vprašanje: »Kdaj bo vojna končala?« Na to vprašanje danes ravno tako ne bi mogli

Uspešna obramba na vzhodu

Zaman je butanje sovjetov v naše postojanke — Sovražnik je beležil pri vseh spopadih izredno krvave izgube

Položaj na vzhodni fronti se je razvijal ob koncu preteklega tedna tako, da so sovjeti zlasti v četrti v področju Zaporozja napadali brezobzirno z novimi divizijami, da bi dosegli prodor nemške fronte. Toda vsi ti napadi so bili odbiti ob krvavih izgubah v sovražnem taboru. Ob srednjem Dnjepru je skušal sovražnik priti na raznih mestih na zapadno obrežje. V srednjem odseku fronte pa so nemške čete kljub težkim terenskim in vremenskim razmeram izvajale svoje operacije deloma v stalni obrambi.

Na Kubanskem mostišču so Nemci odbili 1. oktobra več močnih sunkov. Jugovzhodno od Zaporozja so se izjalovili vsi sovjetski poskusi prodora nemške fronte. Od 250 vpostavljenih sovjetskih tankov je bilo 140 uničenih. Ob srednjem Dnjepru so se medtem odigravali hudi boji za posamična mostišča.

2. oktobra so boji pri Zaporozju nekoliko pnehali vsled silnih sovjetskih izgub v prejšnjih dneh. Na srednjem Dnjepru so se medtem ponavljali boji za mostišča. Na ostali fronti je bilo bolj živahno le v srednjem odseku. Septembra

so Nemci uničili skupno 1464 sovjetskih letal.

3. oktobra so javili brezuspešne lokalne napade sovjetov tako s Kubanskega mostišča kakor tudi z južnega in srednjega odseka. Nemške čete so izpraznile mesto Tamen po uničenju vseh vojnovažnih naprav. Ob srednjem Dnjepru so Nemci zožili sovjetska mostišča.

4. oktobra so Nemci odbili več lokalnih napadov na še bolj zoženem Kubanskem mostišču. Ob srednjem Dnjepru so Nemci uspešno napadali sovjetske odrede, ki so prišli na zapadno obrežje. Sovjeti so 3. oktobra napadali tudi ob izlivu Pripjeta in zapadno od Smolenska, toda brez uspeha. Slično sliko položaja so javili tudi 5. oktobra.

6. oktobra je bila zapadno od Kubanskega mostišča uničena neka sovražna izkrcana skupina. Ob srednjem Dnjepru so se zrušili vsi sovjetski napadi. Potom lastnih napadov so Nemci še bolj zožili sovjetska mostišča. Na obeh straneh izliva reke Pripjet so se odigravali trdi boji. Južno od Gomela in zapadno od Smolenska so se izjalovili vsi sovjetski poskusi prodora nemške fronte.

sovražne napade ter prizadevale sovražniku krvave izgube. V nemške roke so padli številni ujetniki. — Iz velike višine so sovražni letalski odredi bombardirali mesto Emden in druga pristaniška naselja v Nemškem zalivu. V noči na 3. oktober je izžval angleški letalski teroristični napad na München izgube med prebivalstvom in večjo škodo na poslopjih. Po dotedanjih poročilih so zbili deset sovražnih letal. V isti noči je nemško letalstvo bombardiralo vojaške cilje v južni in srednji Angliji.

Severno od Napulja in severozapadno od Foggije ter na Korziki so bili po poročilu z dne 4. t. m. odbiti vsi sovražni napadi. Uničevanje komunističnih tolp v Istri je napredovalo. Po očiščenju prostora vzhodno od Gorice, je bilo očiščeno tudi ozemlje vzhodno in jugovzhodno od Trsta. Več tolpe je bilo pri tem uničenih. 3. oktobra je sovražnik bombardiral zlasti stanovanjska področja nekaterih holandskih mest, ker so imela izgube in obsežna razdejavanja. — V noči na 4. oktober je sovražnik napadel mesto Kassel, kjer je nastala zlasti v starem delu mesta znatna škoda.

V Južni Italiji je sovražnik po poročilu z dne 5. oktobra ojačil svoj pritisk na vzhodnem delu fronte ter se je izkrcal tik za nemško fronto pri Termoliju. Nemške čete so prešle takoj k protinapadu. Otok Korziko so nemške čete na povelje izpraznile, pri tem pa so spravili Nemci vse čete in težko orožje, topove, tanke, vozila itd. na italijansko celino. To operacijo so izvršili Nemci kljub sovražni premoči na morju in v zraku. Vpostavljeni nemški pomorski odredi malih vozil so izvršili sijajno storitev, ker sovražnik ni mogel motiti niti prevoza zadnjih oddelkov za razstreljevanje.

3. oktobra so se izkrcale nemške čete na otoku Kos, ki leži severno od otoka Rodos v Dodekanezu. V dvodnevnih bojih je bil sovražnik premagan in otok zaseden. Nemci so ujele 600 Angležev in 2500 Badoglijevcev. Zaplenili so še 40 topov, 22 letal in eno ladjo. Otok je očiščen sovražnih čet. — V Sredozemskem morju in v Atlantiku so nemške podmornice iz sovražnih spremljav potopile sedem ladij s skupno tonažo 59.000 brt. ter nekega rušilca. — Sovražni letalski odredi so podnevi in ponoči bombardirali zapadno Nemčijo, zlasti mesta Frankfurt a. M., Offenbach, Mannheim, Ludwigshafen, Worms in Saarlautern. Zbili so 44 letal. — Nemško letalstvo je v posamičnih napadih bombardiralo važne cilje v Angliji.

Na raznih mestih južnoitalijanske fronte je sovražnik napadal nemške umikajoče se odrede, vendar so bili vsi njegovi napadi zavrnjeni. Pri Termoliju se še vršijo boji. — Pred severoafriško obalo so nemški letalci zadeli s svojimi bombami 16 ladij s skupno 130.000 brt. Del teh ladij je uničen. — 5. oktobra je izgubil sovražnik v Sredozemskem morju 21 letal, večinoma štrmornih bombnikov.

Nemški uspehi na južni fronti

Anglo-Amerikanci so imeli septembra silne ladijske izgube — Naglo tiščenje Severne Italije — Nemški sunek na Dodekanezu

Na južnoitalijanski fronti je sledil sovražnik po nemškem vojnem poročilu z dne 30. septembra nemškim četam v splošnem le počasi in s slabotnejšimi silami. Južno od Vezuva so Nemci zastavili prodirajoče angleške oklopniške odrede. V mestu Napulj so Nemci uničili pristaniške naprave, da bi preprečili sovražna izkrcavanja. Proti komunističnim nemiroi so bili podzvati najstrožji ukrepi. Z dobrim uspehom so čistili Nemci Severovzhodno Italijo slovenskih in komunističnih tolpe vzhodno od Gorice. Banditi so izgubili v zadnjih dneh nad tisoč mrtvih in več tisoč ujetnikov. — V noči na 30. september so prileteli angleški bombniki v zapadno Nemčijo ter zmetali bombe na več krajev, zlasti na Bochum, kjer so zadeli več cerkva in bolnišnic. Prebivalstvo je imelo izgube. — Nemške podmornice so v bojih v Sredozemskem morju ter v Atlantiku potopile šest ladij s skupno tonažo 42.000 brt. in enega rušilca. Nemške pomorske sile so v času od 1. do 30. septembra uničile 121 letal.

Vojna mornarica letalstvo sta v mesecu sep-

tembru potopila eno bojno ladjo, tri križarke, 20 rušilcev, 3 torpedovke, 15 hitrih čolnov, več najmanjših podmornic, dva minolovca, 2 stražni ladji in 20 čolnov za izkrcavanje. Poškodovanih je bilo: 18 križark, ena bojna ladja, 17 rušilcev, ena torpedovka, osem hitrih čolnov, 15 čolnov za izkrcavanje in pet drugih vozil. Potopljenih ali uničenih je bilo nadalje 55 trgovskih ladij s skupno tonažo 315.700 brt. Poškodovanih pa je bilo 133 nadaljnjih ladij s skupno tonažo 600.000 brt. Del teh ladij je smatrati uničenim.

Po poročilu z dne 2. oktobra so se nemške čete po manjših spopadih pri Foggiji po načrtu umaknile na pripravljene gorske postojanke. Mesto Napulj so prepustile sovražniku, poprej pa so odpremile oskrbovalna sredstva in uničile vse vojaško važne naprave.

V noči na 2. oktober so angleški bombniki napadli zapadno-nemško ozemlje. Zlasti v Hagen-u so bile izgube med prebivalstvom in škoda na poslopjih. Skupno je bilo zbitih 24 napadalcev.

Na severu Korzike so nemške čete odbile vse

odgovoriti, kakor leta 1932, na vprašanje, kedaj bo zavzelo gibanje oblast Zgodovinski roki so nepreračunljivi. Pot do cilja je pod okoliščinami lahko dolga. Pod okoliščinami pa stoji lahko, ne da bi se zavedal, pred kratkim koncem. Četokrat rešitev ne pride tedaj, kadar jo pričakujemo. Tako je bilo tudi pri prevzemu oblasti. Avgusta 1932 so mnogi smatrali zmago kot nekaj sigurnega, toda zmaga ni prišla. Januarja 1933 so mislili mnogi, da bodo morali prestatl še dolo in težko razdobje borb in nenadoma je nepričakovano zmaga.

In v tem času je bila vse drugo kot darilo neba. Ljudje so bili v zvestobe. Ker smo se v vseh bojih tako hrabro bili, ker nismo nikdar pomišljali na popustljivost, ker smo bili verni naši stvari, ker smo ohranili Führerju nemajmo našo zvestobo, smo doživeli osrečujočo uro zmage ne kot darilo neba, temveč kot čin zgodovinske pravice, takorekoč kot izpolnitev velike usode, katero smo si zaslužili.

Izkušnje, ki nam jih je naložila usoda, smo prestali, zato smo bili pozvani k prevzemu oblasti. Prav tako bo nekoč tudi v tej vojni. Nekega dne bo vojne konec. Kdor bo še takrat vztrajno stal na bojišču, mu bo podarila boginja Zgodovine lažne vrnice.

Cim več danes vpostavljam, tem večja bo zmaga. Čas je postal tako trd in težak, da smo kot narod zrušili za nami mostove. Nazaj ni več nikake poti, kajti pot vodi samo naprej. Iz takega miljenja raste nezadržno velika bodoča zmaga. Mi nacionalsocialisti nismo o tem dvomili nikdar niti minute. Kakor smo pred prevzemom oblasti vedno in vedno verno povdarjali pred našimi pri-

stati, da bo prišla blagoslovljena ura, tako tudi danes to isto ponavljamo vedno znova pred nemškim narodom.

Kakor takrat, smo tudi danes trdno prepričani: Zmagali bomo, ker je tako zapodeno v logiki zgodovine, ker hoče to zmago višja usoda, ker nas ta usoda vodi samo po predpisani in nobeni drugi poti in ker bi brez naše zmage izgubila zgodovina svoj smisel. Brezsmiselna pa zgodovina ni.

Morda bomo dotlej morali prestatl še težke in trde preizkušnje. Cim bolj se bomo približali odločitvi, tem bolj dramatična in nevarna bo vojna. Toda nekega dne bo konec vojne v zadnji veliki preizkušnji živcev in moči. Takrat se bo nenadoma raztrgala zavesa pred skrivnostjo naše dobe in se nam bo odkrila slika novega sveta.

To bo svet vzvišenega in lepega mira, v katerega bomo vstopili s hrabrih koraki iz krvavega razdobja vojne.

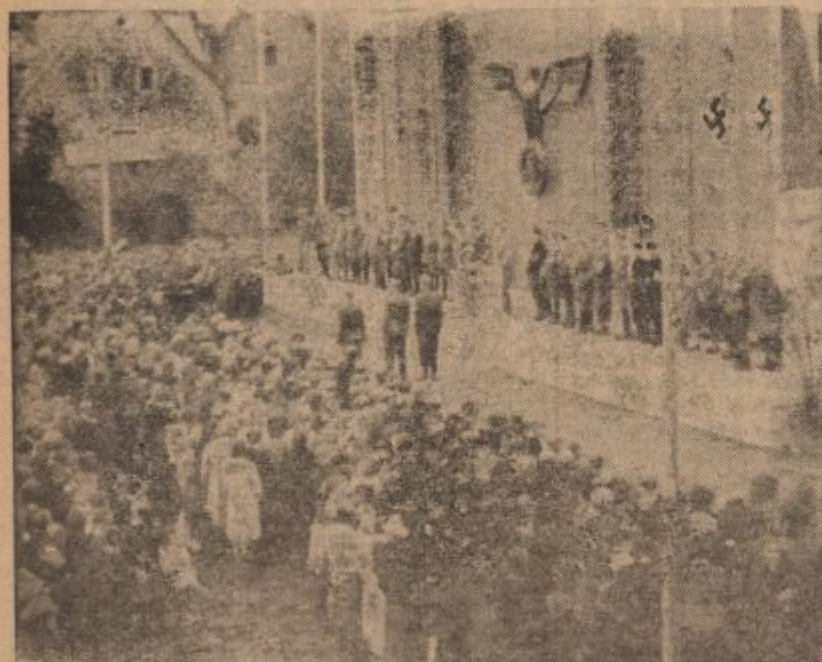
Večtisočglava množica je izvajanja Reichsmministra dr. Goebbelsa prekinjala mestoma z viharima pritrevanjem. Več minut je trajalo to odobravanje, ko je omenil Duce-jevo rešitev. Slišali so se glasovi »Skorzeny, Skorzeny! Vihar je še narasel, ko je dr. Goebbels Mussolini-jevo rešitevju stisnil roko. Ko je izrazil dr. Goebbels svojo trdno vero v zmago, je prišlo do novih, viharov ovacij, ki jih je vrednotiti kot obljubo vsega nemškega naroda, da bo dal vse svoje moči za izvojevanje zmage. Velika manifestacija je končala s himnama in s Führer-jevo počastitvijo.

NOVE ODREDBE

* Nove odredbe. Izšla je 28. številka lista Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark ter objavlja ene odredbe, tri razglase in 5 določb, in sicer: 1. Odredbo o zavarovanju gozdarskega gospodarstva na Spodnjem Stajerskem. 2. Razglas, zadevajoč pooblaščenca za delavska vprašanja. 3. Razglas pooblaščenca za gozdarsko upravo. 4. Drugo določbo za izvedbo odredbe o preložitvi kmetijskih posestev na Spodnjem Stajerskem. 5. Peti razglas o pobiranju davkov po občinah (zemljiščni davek). 6. Določba o dovoljevanju premij za ustrelitev letnih lisic. 7. Določba o uvedbi živinskego gospodarskih ukrepov na Spodnjem Stajerskem. 8. Določba pooblaščenca za prehrano in kmetijstvo na področju fitnega gospodarstva. 9. Določba o uvedbi fitno-gospodarskih ukrepov na Spodnjem Stajerskem.

SKEBNO ZATEMNJEVANJE stanovanjskih in gospodarskih poslopj v mesecu oktobra od 19. do 5. ure zjutraj, je prva dolžnost ne samo v mestih in trgih, temveč tudi v naših spodnještajerskih vaseh. Vsakdo se ima brezpogojno pokoriti navodilom in poveljem lokalnih letalsko-zaščitnih funkcionarjev organizacije Steirischer Heimathund. Cim skrbnejše bomo izvedli vse letalsko-zaščitne predpise, tem bolj bomo obvarovali svoje življenje in imetje pred sovražnim letalskim terorjem.

Sijajno uspeli Ortsgruppentag v Rohitsch-Sauerbrunnu

Die Großkundgebung in Rohitsch-Sauerbrunn

Aufnahmen: Pfeifer jun.

Sie grüßen die Fahne

Ortsgruppentag v Rohitsch-Sauerbrunn-u je predstavljal mogočno manifestacijo prebivalstva za Führer-ja in Reich, ki se je navdušeno udeležilo vseh prirediteljev. Veliko zborovanje voditeljev se je vršilo v soboto v veliki dvorani zdravilišča Poročilo o delovanju in uspehih Ortsgruppe je podal Ortsgruppenführer Pg. Ing. Miglitsch ter v številnih predočil razveseljivo bilanco dela od 15. maja 1941. Temu je sledila otvoritev razstave doseženih uspehov. Na razstavi je zlasti ugajal oddelek Amt Frauen. Odlični vtis je napravila tudi razstava urada Arbeitspolitisches Amt. Tovarna stekla Abels-a dediči je razstavila surovine za izdelovanje stekla, in sicer od navadnega do najfinejšega brušenega komada, ki ga ta industrija izdeluje že dolga desetletja. Zanimala je tudi razstava tujkega prometa v zvezi z zdravilnimi vrelci. Rokodelci so pokazali svoja mojstrska dela, ki dokazujejo veliko znanja. Urad Landvolk je priredil veliko razstavo kmetijskih pridelkov, sijajnega sadja ter plemenitega grozdja, kar uspeva samo v tamkajšnjem nežnem podnebju. Splošno občudovanje je povzročilo drevo citron, ki je bilo polno sadja in vsako leto bogato obrodi.

Ob 18. uri so otvorili Gemeinschaftshaus, to je hiša skupnosti, v kateri je mladina dobila svoje prostore, urad Volkbildung prostore za knjižnico in veliko dvorano za gledališke predstave. Za olepšanje otvoritvene prireditve je Spielgemeinschaft Rohitsch-Sauerbrunn igrala igro »Die Frauen von Boernberg«. Ta komad izvira iz 16. stoletja, je pa kljub temu prikladen za današnji čas in je bil tudi lepo igran. V večernem mraku je skupina deklet pred zdraviliškim domom predvajala pravljico, povezano s petjem, plesi in godbo. Prvi dan prireditve Ortsgruppen-taga so zaključili s skupno večerjo in v veseli skupnosti.

V nedeljo je godba že v ranih jutranjih urah po cestah zdravilišča svirala budnico. Pri tem pohodu so sodelovali pevec in fanfare.

Jutranja proslava v gaju junakov je bila posvečena sedmim junakom iz Ortsgruppe Rohitsch-Sauerbrunn, ki so svoje življenje žrtvovali za domovino. Mladina, ki jo je priredila in oblikovala, se je pri tem dobro postavila. Na velikem zborovanju, ki se je vršilo na sportnem igrišču, je bilo več kakor 3000 oseb. Govoril je Kreisführer Dorfmeister ter obračunal z raznimi govoricami, ki so se že vedno izkazale kot mehurčki iz mila. Nato je obračunal še s skritimi sovražniki, ki računajo na slabost Nemčije ter upajo in čakajo na ponovitev leta 1918. Tega seveda ne bodo dočakali, ker je Nemčija danes pod krepkim vodstvom Adolf Hitler-ja. Prehajajoč na vzroke današnje vojne, je govornik temeljito obdelal Badoglijevo izdajo in njene posledice, ki morajo biti nauk vsem. Iz vsega tega pa naraščajo za vse dolžnosti, da živimo po velikih vzgledih, ki nam jih daje nemška zgodovina.

Nato je Kreisführer Dorfmeister po nalogu Bundesführer-ja izročil Ortsgruppenführer-ju zastavo Ortsgruppe. Ortsgruppenführer je pa isto izročil z

izjavo obveznosti tovarišu Fischer-ju, bojevniku iz prve svetovne vojne, ki je nosilec vseh odlikovanj za hrabrost, ki jih je takrat kot vojak zamogel dobiti. Temu je sledil paradni mimohod Wehrmannschaft-a, mladinskih organizacij Deutsche Jugend ter gasilcev, s čimer je bil zaključen uradni del prireditve Ortsgruppentag-ov.

Popoldan so peljali na okrašenih slavnostnih

vozovih krono žetve v Königsbrunn, kjer je bila na zastavami okrašenem prostoru proslava žetve. Velika množica ljudi je zaokrožila prostor. Po slavnostnem resnem delu proslave je mladina z ljudskimi plesi, pesmijo, igrami mladih deklet in otroških skupin podala veseli del, ki se je zavlekel vse v pozno večerno uro in je predstavljal prav lep zaključek Ortsgruppentag-a.

Spodnja Štajerska je lepo obhajala letošnji zahvalni dan za uspelo žetev

Na Spodnjem Štajerskem so v vseh Ortsgruppah letos drugič obhajali dan zahvale za uspelo žetev. Pri tem so naselbine, celice in kmetije tekmoval med seboj, da bi lepše okrasile svoje vozove. Nekatere Ortsgruppe so imele do 20 bogato s poljskimi pridelki naloženih vozov. Na nekaterih je bilo tudi seno, bili so pa tudi vozovi polni kmečkih deklet in otrok. Povsod je bilo vidno dobro razpoloženje, kakor je to navada, če se kako delo dobro konča.

V Kreis-u Marburg-Land so ta zahvalni dan otvorili s polaganjem venca v gaju junakov. Ko je Ortsgruppenführer sprejel iz rok Ortsbauernführer-ja venec žetve, je spregovoril o tem prazniku ter obvezal kmetovalce za nadaljnje storitve. Razveseljivalni del slavnosti je oblikovala mladina s svojimi prireditvami po razmerah, ki so v posameznih krajih mogoče. Za marsikatero oddaljeno ležečo Ortsgruppno je bila letošnja proslava žetve nekaj novega. Spredaj jezdec na bistrh konjih, ki so jim sledili pestro okrašeni vozovi s pridelki naše zemlje, nato skupine kmetov, hlapcev, delavk, viničarjev in drvarjev.

Prav lep potek je imela proslava v Pragwald-u.

V rani jutranji uri so se zbrali vozovi s pridelki pred gradom za slavnosten pohod. Na čelu so jahali štirje moške v kmečkih nošah na najlepših vrancih v Ortsgruppi. Njim je sledila mladina s cveticami in venci ter nato voz s krono žetve, ki je bila dva metra visoka. Za istim so sledili kmečki fantje in kmečka dekleta s kmetijskim orodjem, nato kmetje in kmetice, Ortsgruppenstab z županom in nepregledna množica podeželskega kmečkega ljudstva. Vozovi so bili tako lepo okinčani, da so kar tekmovali med seboj. Slavnostna povorka se je postavila v Landhof-u, ki se je izkazal za premalega, da bi sprejel 7000 glavo ljudsko množico. Tam so reki in pesmi otvorile slavnost. Nato je Ortsgruppenführer Pg. Igler v svojem govoru priznal pridnost in delavnost kmetov. Višek prireditve je tvorila izročitev akvarelne slike profesorja Klinger-ja, ki je predstavljala »Kmečko svatbo« (Bauernhochzeit) in jo je dobila Ortsbauernschaft Sachsenwart za najlepše okrašen in prirejen voz. Sliko je podaril župan. Pester popoldan je zaključil zahvalni dan za uspelo žetev v Pragwald-u.

Tudi pri nas na Spodnjem Štajerskem se nikdar

POLITIČNI DROBIŽ

□ Nemški prefekt v Bozen-u. Kakor poroča list »Innsbrucker Nachrichten«, je tirolski Gauleiter v svojstvu najvišjega komisarja pokrajin Bozen, Trient in Belluno v mejah nemške vojaške uprave imenoval politične komisarje.

□ Brez Nemčije ni Evrope. Znani učenjak in raziskovalec Azije, Sven Hedin, je v nekem razgovoru z zastopnikom lista »Morgenposten« izjavil, da je Nemčija dovolj močna za spoprijem z boljševizmom. To bodo nekega dne občutili zavzniki in boljševiki. Če bi pa prišlo do primera, ki je našim mislim nedosežen, da bi Nemčija izgubila vojno, si moramo biti na jasnem, da je s tem propadla kultura Evrope. Nemčija je danes zbiralna točka Evrope, brez Nemčije ni Evropa.

□ Korzika se olepa Badoglijevcev. »Notranji« komisar alžirskega vladnega odbora je izjavil po svoji vrnitvi z otoka Korzike, da si želijo prebivalci Korzike čim prejšnjo odselitve Badoglijevih čet.

□ »Vzglodna« angleška častalka. Te dni so v nekem luksurioznem baru v Kajru poklicali dvoje

angleških častnikov k telefonu. Ker se nista vrnila k svoji mlzi, je to vzbudilo splošno senzacijo. Medtem se je izvedelo, da sta bila oba častnika aretirana radi tatvine. Iz neke egiptovske zbirke za angleške vojaške sta ukradla 200 tisoč angleških funtov šterlingov.

□ Sovjetija vabi jugoslovansko emigrantsko »vlado« v Moskvo. Tako poroča švicarski list »Courier de Geneve« v svojem lastnem poročilu iz Ankare. Tozadevne korake je sovjetska vlada podvzela pri jugoslovanski in grški emigrantski »vladi«. Nedavni odpoklic sovjetskega zastopnika pri emigrantskih »vladah« smatrajo v Ankari kot sovjetski pritisk v imenovanem smislu. Sovjeti, tako se glasi dotično poročilo, hočejo v vseh balkanskih deželah urediti sovjetske republike.

□ »Anglija dostikrat na robu propada.« Angleški kmetijski minister Hudson je imel te dni govor ter je opozoril angleške farmerje ali veleposelstnike, naj ne prenehajo s svojimi napori. »Velika Britanija — tako je dejal Hudson — ima okrog pol milijona glav goveje živine premalo v svojih blevih. V zadnjih štirih letih smo stali dostikrat na robu propada«.

Prehranjevalno stanje nemškega naroda

Iz govora Staatssekretarja Backe-ja

V govoru Reichsministra Goebbels-a omenjamo uvodoma tudi govor Staatssekretarja Backe-ja, ki ga je imel v berlinskem Sportpalast-u tar pri našemu v naslednjem v skrajšani obliki njegove glavne misli.

Prehranjevalni položaj nemškega ljudstva v petem letu vojne se nikakor ni poslabšal, temveč v pogledu pridelkov in oskrbe mesa celo izboljšal napram stanju v početku vojne. Posebno ugodno izgleda prehranjevalno stanje, če ga primerjamo z razmerami v prvi svetovni vojni.

Na prostornini starega dela Reich-a znaša pridelok pšenice letos najmanj 4.2 milijona ton napram 2.3 milijonom ton leta 1918. To je za 82 odst. več kakor v prvi svetovni vojni. Pri jednem znašajo številke 2.6 milijona ton napram 1.9 milijonom ton leta 1918., pri ovsu 5.3 milijonov ton napram 4.3 milijonom ton leta 1918., pri sladkorni pesi 16 milijonov ton napram 7.5 milijonom ton leta 1918. Porast znaša torej 116 odstotkov. Pridelke krompirja bo letos samo v starem delu Reich-a za deset milijonov ton večji kakor leta 1918. In celo za 15 milijonov ton večji kakor leta 1915. Plošev za goštev sočinja se je od leta 1939. povečala od 135 tisoč na 395 tisoč ha. Nasadi ogrščice in ripsa, ki so leta 1939. merili 46 tisoč ha, so leta 1942. obsegali 323 tisoč ha. To je zvišalo pridelke mirnodobske količine oljnatega semena od 80 tisoč ton letos na 575 tisoč ton. Pa tudi pridelke sladkorne pese, ki igra kot surovina v industriji in oboroževanju važno vlogo, bo verjetno dobro izpadel.

O produkciji mleka in masla se lahko reče, da je kmečko ljudstvo na tem področju kljub vsem vojnim težavam storilo nekaj edinstvenega. Lasten pridelke masla krije 60 odst. vseh potreb masti, medtem ko se je v mirnem času krilo komaj tretjino. Za gospodarjenje z mastjo je važno, da se ohrani govejo živino, ki predstavlja blagovno podlago našega gospodarjenja z mesom, ker se je stanje svinj radi odpadlega uvoza krmil moralo znižati. Kljub temu je pa tudi tukaj primerjava s prvo svetovno vojno ugodna. Tako je takrat stanje svinj v 4. vojnem letu znašalo samo 40 odst. napram stanju pred prvo svetovno vojno. Danes znaša to stanje napram mirnemu času pred sedanjo vojno 62 odstotkov. Medtem, ko je številčno stanje goveje živine leta 1918. padlo na 85 odst., stojimo danes pri 95 odst. napram stanju v mirnem času leta 1939. Pri tem je pa stanje krav celo naraslo, medtem ko je v prvi svetovni vojni nazadovalo na 87 odst.

Razen 5 milijonov kmetij v notranjosti Reich-a, so tudi kmetije novo priključeni in zasedeni področji po zaslugi strokovno izdelanih načrtov in dela nemških mož, ki so leta in leta obiskovali praktično šolo nemške agrarne in prehranjevalne politike Reichsnährstand-a ter na kme-

ne pozabi, da tudi naš kmet nima ničesar brez trdega dela in truda. Veliko dela in poti spodnještajerskega podeželskega ljudstva, posebne podeželskih žena, je omogočilo letošnje dobro letino. Zato pa gremo sedaj z zaupanjem v peto leto vojne. Spodnja Stajerska je pripravljena doprinesiti svoj del k velikemu prizadevanju in trudu podeželskega ljudstva širom velikega Reicha.

□ »Malta« Zedinjenih držav Severne Amerike. Nekaj dni pred Edenovo izjavo v Spodnji zbornici, da Anglija nima namena anektirati Sicilije in Sardinije, je izjavil brat generala Eisenhowerja in vodja ameriškega vojnopro-pagandnega urada v Altiru, Milton Eisenhower: »Sicilija bo naša Malta. Seveda se bomo pri tem držali principa, da se bodo oporišča lahko posluževali vsi zavezniki in bo tudi Angležem dovoljeno posluževati se Sicilije, kakor tudi mi pričakujemo, da bo ameriškim oboroženim silam na razpolago Malta. Dobro pa bo, da bomo tudi mi imeli v Sredozemlju močno lastno oporišče. Malta je angleški otok v Sredozemskem morju, ki je ena največjih strateških baz Velike Britanije in je doslej veljala kot glavna kontrola za ladijsko plobovo po Sredozemskem morju.

□ General Mac Arthur in Roosevelt. Našim bralcem je iz ameriško-japonskih bojev že znano ime ameriškega generala Mac Arthur-ja, ki je v prvih vojnih mesecih pred Japonci moral tako bežati, da je izgubil skoraj vse svoje vojake, pač pa je našel svoje dolge noge. Pomneje je postal poveljnik fronte v jugovzhodnem delu Pacifika.

je ugodnejše kakor leta 1939

tijah uvedli v Nemčiji uveljavljene nemške gospodarske metode, dodatno prispevale k temu razveseljivemu uspehu. To dejstvo je dokazano s številkami. Tako je na primer protektorat Češka in Moravska, ki je leta 1941. bil navezan še na uvoz 354.000 ton krušnega žita iz Reich-a, imel leta 1941/42. že 81.000 in leta 1942/43. celo 174 tisoč ton prebitka, ki ga je oddal Reich-u. Prispevki žita pokrajnama Elsaß in Lothringen so od leta 1939. do danes padli od 182.000 na 30.000 ton. Slične številke se lahko navede za Gorenjsko. Presečki krušnega žita iz vzhodnih Gauov so se pa iz prvega vojnega leta od 177 tisoč ton dvignili na 825.000 ton. V letošnji četvi pa pričakujemo milijon ton prebitka iz vzhoda.

DROBIŽ

□ Vzgoja emigranta Petra Karadjordjeviča. Iz nekega nemškega dnevnika povzemamo sledeče: »Kaj vse lahko nastane iz fanta, ki ga Angleži politično zapeljejo! Prav posebno izpopolnjeno je, če se taki žrtvi izdajalske politike v emigraciji dodeli še pravnikinjo kraljice Viktorije za življenjsko družico. Grška princesa Aleksandra, ki je nekoliko mlajša kakor njen zaročenec, razkralj Jugoslavije, Peter Karadjordjevič in emigrant po milosti Londona, bo še doživela svoj čudež. Že danes daje London svojemu jugoslovanskemu zaščitencu dodatke, ki mu po svoji dvomilijni vrednosti odpirajo lepo bodočnost. Peter, ki obiskuje še predavanja na univerzi Cambridge, je — ker drugače to sploh ni mogoče — navdušen prijatelj Angležev ter vnet oboževalec Amerikancev. Mlad mož sanjari o znanem ameriskem gangsterskem pesniku Damon Runyonu ter govori kakor pravi ameriški cestni pobalin priprosti ameriški občevalni jezik. O tem piše angleško časopisje, da je njegova izgovorjava mojsterska in so na to svojo »angleško vzgojo« celo ponosni. O politiki mlademu Petru ni treba veliko vedeti, fant bo, če bo šlo po zamislih njegovih vzgojiteljev, vse svoje življenje slepo orodje njihovih temnih namenov. Politični gangsterji so pa končno tudi tisti, ki neke v gorovju nekdanje Petrove kraljevine dvigajo orožje zoper svoje lastne rojake. Književna predizobrazba, ki jo Peter iz Jugoslavije dobiva iz knjig Damon Runyona, leži popolnoma v angleško-ameriški črti — kralj tolpe gangsterjev — več Peter danes ni ter po volji Londona, Washingtona in Moskve tudi nikdar ne bo.

* Kanadski priznavajo izgubo rušilca. Po poročilih agenc. Reuter je kanadski min. mornarice podal delno priznanje. Poročal je, da je bil kanadski rušilec »Saint Croix« med spremljanjem ladij v Atlantskem Oceanu torpediran in potopljen. Pri tem je izgubilo življenje 146 mož, rešili se je pa samo eden.

* Živila se ne sme razstavljati v izločbah. Vodja gospodarske skupine Einzelhandel, dr. Franz Hayler, je odredil, da se ne sme uporabljati živil za dekoriranje izložb in izložbenih omaric, ker je škoda za vsako najmanjšo količino, ki se pri tem lahko pokvari. V reklamne svrhe je uporabljati le atrapa.

Nedavno je pa med Amerikanci in Angleži prišlo do sporazuma glede razdelitve vrhovnih poveljniških položajev po raznih bojiščih. Kakor znano, je na južnem evropskem bojišču, kjer nastopata skupno angleška in ameriška oborožena sila, vrhovni poveljnik ameriški general Eisenhower. Kot nekakšno izravnavo za Angleže, sta se nato Roosevelt in Churchill zedinila v toliko, da je vrhovno poveljstvo v jugovzhodnem Pacifiku prevzel angleški general Lord Mountbatten, medtem ko je doslej Mac Arthur bil samo vrhovni poveljnik. Ameriški časopisje takozvane opozicije, ki ne mara Roosevelta, sklepa iz tega imenovanja angleškega generala in zastopanja ameriškega generala Mac Arthur-ja, zakašeno borbo za kandidature in izvolitev novega predsednika Zedinjenih držav. V Ameriki se namreč gotovi krogi bavijo z mislijo, da bi general Mac Arthur, ki uživa med ameriški generali gotov ugled, bil primeren kandidat za predsednika. To je izgovor Roosevelt ter ga hotel s to zastopativitvijo prikrajšati na popularnost, ki jo uživa tudi pri gotovih krogih ameriškega prebivalstva.

□ Tudi Albanci se oglašajo. V amerškem časopisu »Fortuna« je poamerikanjen Stojan Pribečević, sin pokojnega jugoslovanskega ministra, objavil afero raz-kralja Albanije, Ahmed Zoga, ki je imel v Londonu. Uvodoma piše Pribečević med drugim, da so se začeli oglašati monarhistični in republikanski krogi v emigraciji ter se pobijati med seboj, kar povzroča Angležem sitnost. Ko je pa prišlo do italijanske polomije v Albaniji, se je takoj pojavila skupina »Svobodnih Albancev«, torej republikancev, ki je zahtevala od razkralja Ahmed Zoga izročitev državne blagajne. Vzodbudo za to je dal proces, ki ga je sprožil in povzročil časopis »Sunday Pictorial« zoper Ahmed Zoga. Ta list je namreč pisal, da je Zogu pobegnil iz Albanije z dvema milijonoma funtov šterlingov, ki jih je vzel iz državne blagajne. Nadalje je v Londonu uganjal razne stvari, kar je dalo povod za samomor neke dame v White Hallu. Eks-veličanstvo je nato osebno prišlo pred sodišče in se zagovarjalo, da je izpraznilo državno blagajno z dovoljenjem takratne albanske vlade in da dame, ki se je radi njega poslovila iz tega sveta, sploh ne pozna. V ostalem si prepoveduje vsako kritiko njegovih pustolovčin, ker je potomec znane odlične družine...

□ Sovjetija o bojih v Italiji. V Moskvi izhajajoče glavno glasilo sovjotov »Pravda« je v svojih sestavkih o novi fronti Anglosasov v Italiji ugotovilo, da ta fronta za Sovjetijo ne predstavlja nikakšno razbremenitev, kakor si je želi Moskva, odkar traja nemško-sovjetska vojna.

□ Anglija pričakuje v letu 1944. gigantske boje. Tako je izjavil v neki debati angleški minister dela, Bevin.

□ Tudi za emigrantske ministrske stolčke ne zmanjka kandidatov. Iz anglo-ameriških časopisov se je izvedelo, da je gospod profesor Furlan iz Belgrada, ki je živel kot emigrant v Londonu, odpotoval v New York, da bi tam prebil kratek dopust. Kar na enkrat pa čita v ameriških časopisih, da je postavljen za ministra v jugoslovanski emigrantski vladi Trifunoviča. Ne da bi sedel in premislil, kako in kaj, in že je odhmel naraj preko Oceana v London, da bi prevzel visoko funkcijo. In glej, kako čudno delijo naključja srečo in nesrečo. Komaj je stopil na angleška tla, je izvedel, da je med tem časom emigrantska vlada Trifunoviča že izginila iz politične ozornice londonskih marionetnih politikov. Tako je bil Furlan minister na papirju samo za par dni.

□ Razkralj Peter je moral v Kairo. »Timespost« poroča: »Peter Jugoslovanski«, piva glava jugoslovanske emigrantske občine v Londonu, se je po nekem angleškem poročilu sedaj končno vladno preselil v Kairo. S tem je bilo ugodeno zahtevam Sovjetov, ki so želeli umakniti emigrante jugovzhodnega dela Evrope iz londonskega področja. Peter se je dolgo branil slediti svojemu tovarišu Juriju grškemu v Kairo. Huda napetost v njegovem takozvanem »kabinetu« je uplivala na njegovo odlaganje. Tudi sedaj se ne ve, če mu je sledila celotna njegova »vlada«. Govori se samo o njegovi »državi«. Na vsak način so Angleži Petra kratkoma eksmitirali ter ga napotili na Bližnji vzhod. Ni samo slučaj, da se trenutno slika na angleški levici glasovi zoper nadaljnje sodelovanje Anglije s temi nekdanji kronantni statisti, njihov čas je minul. Doslej so kot kandidati za uredničenje Atlantske izjave lahko letali po Angliji. Danes, ko ta bluff več ne drži in postaja Sovjetom neprijeten, se jih je ločilo od angleških kruhohajalcev kot žrtve sovjetskega imperializma. Njihova usoda je simbolična za to, kar Anglija in Zedinjene države mislijo storiti s temi ljudmi vsem prejšnjim obljubam v brk. V letih tendencah so švedska poročila iz Londona, po katerih je London Moskvi zagotovil, da ne bo nobenih neposrednih pogajanj Anglije več z zastopniki dežel jugovzhodnega dela Evrope. S tem je Anglija odkrito priznala Sovjetom pravico do nadvlade na Balkanu.

□ Izdajalec Badoglio je izdal pozicije v srhu lažjega bombardiranja italijanskih mest. Iz vojaških krogov iz Alžirja se je izvedelo, da je maršal Badoglio že pred podpisom premirja z Anglosasi odletel preko fronte v glavni štab generala Eisenhowerja ter mu tam izdal vse, kar so Anglosasi želeli in potrebovali za lažje bombardiranje italijanskih mest. S takimi izdajalskimi uslugami si je ta maršal v imenu svojega »poštenega« kralja in prestolonaslednika pridobival zaupanje pri generalu Eisenhowerju, da je Italija res pripravljena pošteno kapitulirati. Je pač križ, izdajalec je težko verjeti, zato so pa od Italijanov zahtevali take dokaze, predno so jim verjeli, da bodo svoje izdajstvo v redu izvedli.

Vom stillen Heldentum

Von Kriegsbericht Hannes Kremer.

(PK) Wir führten ein Stoßtruppannehmen durch. Nacht. Anschleichen über freies Wiesengelände. Der Stoßtrupp gelangte unbemerkt in die Mulde, dicht vor dem sowjetischen Stützpunkt. Dort lag er bereit und wartete auf den Feuerschlag der Artillerie. In Steinwurfweite hinter uns am jenseitigen Muldenrand der VB mit dem Fernsprechgerät vor einem Gebüsch und meldete nach hinten: »Bereitstellung erreicht, — Feuer!« Und dann rauschte es heran, pflügte die Blitze den feindlichen Stützpunkt um.

Mit der letzten Granate waren die Grenadiere im feindlichen Graben. Die Vorarbeit der Artillerie war hervorragend, das Feuer lag wie von einer magischen Kraft angezogen genau auf der Stellung und in den Kampfständen der Bolschewisten; der Stoßtrupp hatte ganz dicht herangehen können. Beim Einbruch ratterte ein einziges Maschinengewehr noch einmal kurz los, aber dann waren die Grenadiere bereits im Graben.

Den Rückweg suchten sowjetische Granatwerfer von einem in der Tiefe gelegenen Waldrand aus abzuschneiden, sie warfen ihre Geschosse in ganzen Bündeln in die Mulde. Der VB hinter uns witterte mit dem Instinkt des erfahrenen Soldaten, woher die lautlos heransausenden Dinger aus der schwarzen Nacht kommen mußten. Und dorthin steuerte er das Feuer der Geschütze. Da verstummte das Granatwerferfeuer. Der Stoßtrupp kam unbehellig zurück. Wir hatten nur einen einzigen Verwundeten den VB. Die eine Maschinengewehrkarbe, die uns nicht mehr hatte anhaben können, hatte ihn getroffen, schwer. Bauchschuß. Trotzdem hatte er das Feuer geleitet, bis die Granatwerfer schwiegen, bis wir aus der Mulde heraus waren. Als wir in die Stellung zurückkamen, hatten wir einen Toten: den VB.

Eines Nachts flog die Nähmaschine, das klappernde Nachtflugzeug der Sowjets das Wäldchen ab und warf Bomben. Ein Volltreffer zerschlug den Wohnbunker des vorgeschobenen Beobachters. Die Grenadiere schaufelten, rissen das zerschlagene Gebälk auseinander. Nach zwei Stunden zogen sie ihren VB aus den Trümmern: mit schweren Prellungen und Kopfverletzungen. Kaum war das geschehen, da überfiel feindliches Trommelfeuer den Abschnitt. Sie wußten, was das bedeutete. Angriff. Auch der Verletzte wußte das. Nebel kochte auf der Wiese im Niemandsland.

Als das Artilleriefeuer aussetzte, wimmelte das Gras dicht vor dem Graben plötzlich von Bolschewisten: »Hurra!« Sie waren zu dicht herangekommen, sie brachen ein. Hinter der ersten Welle kam schon die zweite. Auf der großen Tanne aber saß oben über den Nebelschwaden auf dem getarnten Ausguck der verletzte VB mit dem Sprechgerät und rief das Feuer der eigenen Batterien zu Hilfe: »Sperrfeuer, — da und da hinten!« Die zweite Welle der Sowjets wurde niedergestromt. Im Graben tobte der Nahkampf, Würgen, Wut, Schreie, Handgranaten, Spaten. Auf der Tanne sagte der VB an: »Zehn Strich mehr, — Dauerfeuer!« Unter ihm der Graben blieb in der Hand der Grenadiere, die zweite Welle kam nicht mehr heran...

Da schlug die sowjetische Artillerie abermals zu, rasend. Eine Granate hackte die Tanne entzwei, der Gipfel mit Stand und Beobachter stürzte in die Tiefe. Die Grenadiere zogen den Artillerieunteroffizier bewußlos aus dem zerknickten Geäst, bergen ihn im Bunker. Als er erwachte, wütete das Trommelfeuer noch. Sie wußten alle, was abermals folgen würde...

Das Funkgerät der Beobachtungsstelle lag verachtet unter dem verschütteten Bunker, das Fernsprechgerät lag zerschlagen unter dem zersplitterten Baum. Vor dem Zugführerbunker stand eine andere Tanne, groß, kräftig, hoch wie die erste. Der Beobachter kletterte taumelnd hinauf, mitten im Trommelfeuer. Der Nebel war gewichen. Drüben im Birkengehölz stellten sich die Sowjets erneut bereit. Der Beobachter rief hinunter, was er sah. Der Zugführer gab es durch den Draht zum Kompaniegefechtsstand. Der Kompanieführer gab es zum Bataillon durch. Das Bataillon erreichte die Feuerstellung der Batterie. Und die Batterie schlug zu...

Als alles vorbei war, bolten die Grenadiere einen halb Ohnmächtigen aus dem Baume: Gehirnerschütterung, Kopfverletzungen, innere und äußere Prellungen, ihren VB.

Die Sowjets brachen im Morgenrauschen in den Abschnitt einer Kompanie ein. Ebenfalls Nebel.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

PK-Kriegsb. Str (Sch)

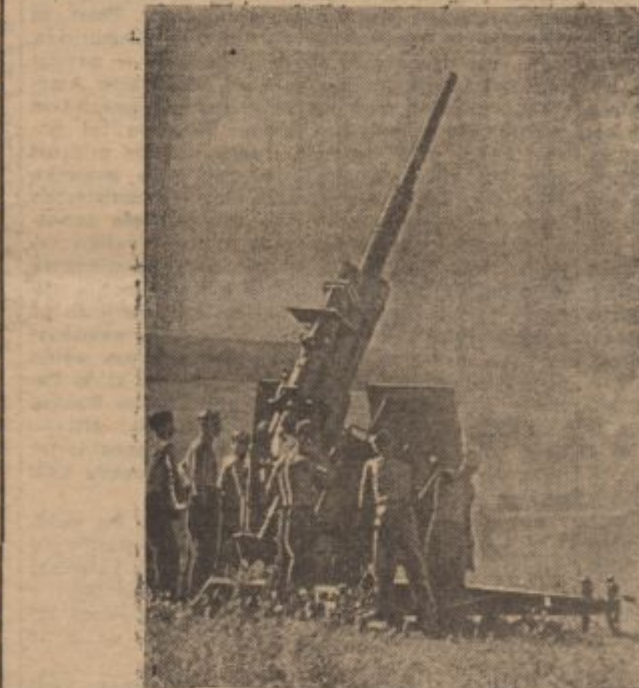
»Sie fangen uns wieder zu töten!«

Schnell wie ein aufziehendes Gewitter kommt die Welle näher. Alles ist in Deckung. Nach Posten am MG und den Beobachtungsstellen haben zum Fei

PK-Kriegsb. Elle (Sch)

Auf dem Weg zum Hauptversteck

Auf Infanterie, die zum Munitionstransport nach der vorderen Linie eingesetzt zu werden auf der Rückst. Verwundete am Kampfplatz zum Transportbandplatz nicht

PK-Aufn.: Kriegsbericht Casper (Wb)

Nachschub über Dnjepr

Rasch haben unsere Pioniere eine Pontonfähre über Dnjepr gebaut, auf der der Nachschub in die neuen Kampfzonen gebracht wird

PK-Kriegsb. Merz (PBZ—Sch)

Flak im Kampf mit Sowjet-Bombern
Sowjet-Bomber versuchten, die Flak-Batterie außer Gefecht zu setzen. Dicht vor dem Geschütz liegen die Einschläge, aber die Kanoniere führen den Feuerkampf pausenlos fort

PK-Kriegsb. Feiden (Atl—Sch)

Über 1000 Minen unschädlich gemacht
Innerhalb eines Jahres haben ein Oberleutnant und ein Gefreiter unter stets erneutem Einsatz ihres Lebens über 1000 an der Westküste Dänemarks angeschwemmte feindliche Minen entschärft und geborgen

PK-Aufnahme: Kriegsbericht Bauer (Wb)

Das Gesicht des Krieges

PK-Aufnahme: Kriegsbericht Dick (Wb)

Panzerparade in Athen

Panzerformationen aus dem im Südgriechenland passierenden in Athen vor ihren Leuten. Die Bevölkerung nimmt an dem Spektakel lebhaften Anteil

PK-Zeichnung: H-Kriegsb. Buschschule (Wb)

Eine Batterie schwerer Brocken

Unter Olivenbäumen getarnt liegen sie, bis sie eines Tages ihre vernichtende Arbeit zu leisten haben

Dazu Panzer, die im Schutze der Schwaden bis dicht vor den Graben führen und die Widerstandsnester auf kürzeste Entfernung zusammen-schossen. Die infanteristische Übermacht der Sowjets war erdrückend. Aber vor allem die Panzer, die Panzer waren das Schlimmste: sie feuerten mit ihren Granaten auf jeden einzelnen Grenadier, den sie ausmachen konnten, und sie selbst waren gedeckt durch ganze Schwärme von bolschewistischen Schützen. Die Kompanie mußte in den Wald zurückweichen.

Ein Sumpftümpel flankierte den Grabenbogen im Vorfeld. Dichtes Schilfgras, schwarzgrünes, fauliges Wasser über morastiger Suhle, ein paar morsche Birken. Der VB sprang mit dem Funkgerät in das Dschungel, Wasser und Schlick reichten ihm bis an die Brust. Er barg das Gerät auf einer gestürzten Birke und funkte: — funkte das eigene Feuer in die zerwühlte Stellung, auf die bolschewistische Infanterie, auf die Feindpanzer am Rande des Behölzes. Im Granatagel der eigenen Batterien, mitten im Feind, lag er acht Stunden lang und funkte: ... drei Strich mehr, ... zwei weniger, ... hundert abbrechen!

Ein bolschewistischer Panzer fuhr in das sumpfige Dickicht, suchte ein, wühlte, wühlte sich tiefer, blieb wie ein untergehendes Schiff darin stecken, dreißig Meter von dem Artilleristen entfernt. Ein zweiter Panzer fuhr heran, versuchte den festgefahrenen herauszuziehen. Ohne Erfolg. Die Besatzung stieg aus. Endlos dauerte alles. Und während die Sowjets arbeiteten, standen sie auf dem Deck des Panzers, hoch über Schilf und Buschwerk. Endlos lang dauerte alles.

Am späten Mittag gelang der Gegenstoß der Kompanie. Die Panzer waren zurückgetrieben worden, immer tiefer zurück, mit planmäßiger Genauigkeit hatten die Granaten sie gefaßt und getrieben.

Als die Kompanie ihren alten Graben wieder erreicht und freigezogen hatte, kam ein Mensch aus dem Sumpftümpel heraus. Er brüllte heiser. Sie verstanden und sahen ihn zuerst nicht. Dann kam er aus dem Schilfgras hoch auf den Knüppelsteig, schwarz, trübend, unheimlich. Er trug das Funkgerät auf der Schulter, er wankte, winkte und rief ihnen zu, ein heiseres, erschüttertes Lachen. Da erkannten sie ihn: ihren VB, den Wachtmeister...

Das zerplatze Pulverfass

Von Kriegsbericht Rolf Dormann.

(P. K.) »Wir haben ihn zurückgeworfen, er war über die Rollbahn vorgestoßen!« Das sagte ein Leutnant, der mit ein paar Mann neben einer Straßenkreuzung stand. Irgendwo weiter links im Ort schossen noch die Gewehre, und es pfiff in der Luft. Der Leutnant aber rauchte schon wieder. Die Lage war wieder hergestellt.

Die Lage ist wieder hergestellt, das ist eine Meldung, die während der Schlacht im Osten täglich von vielen hundert Leutnanten gemacht werden kann. Immer wieder kann gemeldet werden — nicht nur im kleinen, sondern auch im großen und gesamten — daß die Lage wieder hergestellt ist.

Die deutsche Kampfführung hat sich nach zwei Jahren Ostfeldzug sehr in der Wahl ihrer Mittel gewandelt. Das Heer, weit eingedrungen in Feindesland, brauchte während dieses Sommers nicht mehr in die maßlose Ferne des östlichen Raumes vorzustoßen. Es hatte Gelegenheit, des Gegners Maßnahmen entgegenzunehmen. Dann, als es so weit war, hat man in den ersten Julitagen dieses Jahres selbst das Zündholz an das Pulverfaß gehalten, ist dann aber gewandt ausgewichen und hat das gefährliche Faß ins Wirkungslose zerplatzen lassen.

Wie hieß es immer wieder in der Schlacht, die im Osten geführt wird? Der Feind ist im Angriff, trifft auf die deutsche Abwehr, verliert zu Hunderten Panzer und Flugzeuge, greift noch einmal an, trifft ins Leere, geht vor und greift wieder an, bleibt vor einer neuen deutschen Abwehrstellung liegen und opfert Panzer und Flugzeuge. Selbst an Stellen, an denen er mit zahlenmäßig größter Überlegenheit anstürmt, gelingt es ihm nicht zuzufassen, zuzupacken und zuzudrücken. Er gleitet ab oder greift vorbei. In beweglicher Abwehr dringt der Stärkere, der deutsche Soldat, dann seinerseits vor oder setzt sich, die Lage beherrschend, ab.

Der Feind versucht, die deutsche Kampfführung, wie sie in den ersten Tagen des Ostfeldzugs

GOSPODARSTVO

Načela nove nemške gospodarske politike

Ministerialdirektor prof. dr. Hunke, Präsident des Werberates der deutschen Wirtschaft, to je, predsednik razstavnega sveta nemškega gospodarstva, je govoril pred družbo berlinskih prijateljev Nemške akademije o glavnih vprašanih gospodarsko-političnega boja v sedanosti. Svoja obsežna izvajanja je zaključil v štirih tezah, ki se podale ostro zarisano sliko o novi nemški gospodarski politiki. Vsebinska istih je sledeča:

1. Mi zastopamo načelo politično diriganega gospodarstva. S tem hočemo reči, da smo v stanju, v okviru mej, ki jih določa narava narodnemu gospodarstvu, nemško gospodarstvo oblikovati po naših idealih in potrebah ter smo pripravljeni priznati vodstvo gospodarstva ljudski skupnosti namesto avtomatizma. Dirigirano gospodarstvo pomeni, da gospodarstvo ne stoji več kot lastna postavljenja tvorba poleg drugih življenjskih sil, kakor so država, pravo, kultura in drugo, temveč kot funkcija naroda. Dirigirano gospodarstvo ni nikakšno načrtno gospodarstvo, ki ga vodi kakšna osrednja sila po nekem, do podrobnosti izdelanem načrtu. Naše načelo je: Voditi in ne upravljati!

2. Načelom takega gospodarstva primerno je politična zahteva napram gospodarstvu in sicer minimalna zahteva, ki zahteva popolno dosego pravice do dela, iz katere izvira stvarnost polne

zaposlitve ter vsakočasno upoštevanje obrambno-gospodarskih potreb. Oba principa sta v miru in v vojni obvezna pravila nemške gospodarske politike. Vse, preko teh načel sejojoče zahteve in posegi niso posledice nekega gospodarskega načela, ki se mu ne more ničesar izbarantati, temveč so podvržene vsak trenutek razsojanju po praktičnem gospodarskem razumu. Metode delovne vpostave, gospodarjenje s surovinami, dirigiranje kapitala — vse to ima svoj pomen, ima pa tudi svoje meje in svoje nevarnosti. Zato jih je tudi presoati po potrebah dneva, nikakor pa ne zviševati v gospodarsko-politične principe.

3. Radi tega tudi ne more biti naloga države, da drži svoje gospodarstvo samo iz načelnega stališča. Izvedba gospodarskih nalog je po pravilu veliko bolj zadeva podjetnika. Mi priznavamo vpostavo in riziko gospodarske osebnosti kot edločilno silo v gospodarskem življenju. Umetnost gospodarskega vodstva naj leži v tem, da ustvarja podjetniške osebnosti, jih vpostavlja, da jim jamči za odgovarjajočo svobodo pri udeleževanju in da jim da pravice do tekmovanja v storitvah.

4. V taki državi je privatna lastnina posledica primerne storitve in predpogoj za lastno delo. Na ta način najde delo tudi svojo moralno in gospodarsko opravičilo.

GOSPODARSKE VESTI

× Bolgarija za svoj ribolov v Črnem morju. Da bi se izboljšalo bolgarski ribolov v Črnem morju, se je podvzelo razne ukrepe. Predvsem hočejo bolgarskim ribičem preskrbeti mreže in ostale ribiške potrebščine in zadovoljive cene. Rešiti je pa tudi problem prevoza rib v svežem stanju. Posebna komisija je tozadevno zasedala nedavno v Burgasu ter razpravljala o vseh vprašanih, ki se nanašajo na vse to. Znano je, da bo Bolgarija organizirala svoj ribolov tudi v Egejskem morju. Pri vsem tem ne gre za vojne ukrepe, temveč za izpolnjevanje bolgarskega narodnega gospodarstva.

× O prodaji bolgarskega tobaka. Nemško-bolgarska pogajanja o določitvi cen tobaku so končana. Doseglo se je povprečno ceno 179,61 levov za kilogram. Na podlagi te cene se bo določilo druge cene po kakovosti. Direkcija za prodajo tobaka v tujino je začela z organizacijo letošnjega pridelka. Tobak je v Bolgariji važen vir narodnega dohodka ter igra vlogo kakor drugod petrolej, zlato rude in podobno.

× Bolgarija za svoje sadjarstvo. Bolgarsko kmetijsko ministrstvo se trudi, da bi dvignilo in povečalo svoje sadjarstvo. Na njegovo iniciativo so vzgojili milijon mladih sadnih drevesc, ki jih bodo razdelili med bolgarske kmetovalce. Ra-

zen tega se bo uredilo 10 tisoč ha novih sadonosnikov.

× Bolgarija pospešuje gojitev tobaka. Bolgarsko kmetijsko ministrstvo poroča, da bo kmetovalcem, ki gojijo tobak, omogočilo razne ugodnosti, kakor dodeljevanje večjih količin kruha, kopolje itd.

× Izvoz grozdja iz Bolgarije. Bolgarija je začela izvažati grozdje. Večina izvoza gre v Nemčijo. Pridelkev stročnih rastlin je letos v Romuniji kot namizno grozdje.

× 5,3 mil. centov stročnih pridelkov v Romuniji. Po cenitvah narodnega kmetijskega instituta je obsegala ploskev, na kateri so gojili fižol 151 tisoč ha. Največ so gojili graha, ki je rasel na 333.000 ha, medtem ko je z lečo bilo obdelanih 300.000 ha. Od tega pridelka, ki ga štejejo za bogato letino, pride kakšna tretjina na trg, ostanek se konzumira doma. Pleskev za gojitev stročnih kmetijskih pridelkov so v zadnjih letih precej povečali. Leto 1937. so gojili grah na 44.000, fižol pa na 99.000 ha.

× Romunska produkcija sladkorja 1943. V Romuniji cenije produkcije sladkorja v tekočem letu na 22 tisoč vagonov. Vračunana je tudi produkcija v pokrajini Transilvaniji. Iz lanske letine je še 7000 vagonov sladkorja v rezervi.

× Cene plemenitih rud na Madžarskem. V Budimpešti so določili za gram 14karatnega zlata ceno 16—17 pengov. Gram fine platine stane 130

do 150 pengov, gram finega srebra 540 do 550 pengov in gram finega lomljenega srebra 410 do 430 pengov.

× Pridobivanje celuloze iz koruzne slame in rogoze. Na Madžarskem so osnovali odbor, ki je proučeval izdelovanje celuloze ter ugotovil, da se iz koruzne slame in rogoze lahko izdeluje celuloza. Iz teh, na Madžarskem v obilni meri razpoložljivih surovin, bi srednje velik obrat lahko izdelal do 10 tisoč vagonov celuloze letno. V središčih, kjer se nahaja večina imenovanih surovin, bi se po mnenju imenovanega odbora lahko z malimi investicijami izdelalo 60 do 70 tisoč vagonov celuloze letno.

× Madžarska pospešuje gojitev sviloprejk. Madžarsko ministrstvo za kmetijstvo bo vpregle vse sile, da dvigne sedanje reje sviloprejk za najmanj 50 odstotkov. V zamislih ima povečanje saditev murvinih dreves in dvig cen za oddane svilene kokone.

× Madžarski pridelek riža. Na Madžarskem se v pokrajini Bačka ter v komitatih Bekes in Bihar spravili riž. Žetev je izpadla izredno dobre ter je vrhla 50 tisoč metercentov. Tudi kakovost zadovoljuje. Povprečno se je doseglo na orah 16, deloma tudi 28 do 30 metercentov.

× Pridelke sladkorne pese v Slovaški. Po poročilih poročilnih je sladkorna pesa Slovaške letos radi suše precej trpela in bo po količini ostajala za lanskim pridelkom. Vsebinska sladkorja bo pa večja kakor je bila lani. Če bo količina sladkorja nadomestila manjkajoči pridelek, se še za enkrat ne more preceniti.

× Veliki kmetijski načrti Turčije. Turčija namerava svoje 350 tisoč obsegaajoče fitne njive, ki so državna last, povečati na 1 milijon ha. V to svrhu je v inozemstvu naročila večjo količino traktorjev. Turško kmetijsko ministrstvo namerava dalje v tovarnah v Ankari naročiti nadaljnjih 30 tisoč in v tovarnah v Adapazarju 15 tisoč plugov.

× Tobak v Turčiji. V Turčiji velja tobak za najbolj važen eksportni produkt. V zadnjih letih je tobak predstavljal tretjino vsega izvoza, leta 1940/41. pa celo 36 odst. Letos ima pokrajina Izmir zelo bogate žetev, ki bo zopet omogočila lep izvoz. Tobačne njive v imenovani pokrajini so obsegale leta 1940. 42.700 ha, 1941. 34.000 ha in letos 34.500 ha. Pridelke je znašal leta 1941. 28 milijonov kg, leta 1942. 33 milijonov kg in leta 1943. 38 milijonov kg. Da je dosežen takšen uspeh, gre zahvala predvsem trudu vlade, ki je storila mnoge za gojitev tobaka ter izdala mnoge ukrepe za izboljšanje kvalitete. V ostalih nasadnih področjih izgleda, da je tobačni pridelek srednje kakovosti. V Primerju ob Črnem morju, Marmarskem morju in v južnih delih države se pridobili letos samo 28,5 milijonov kg tobaka napram 31 milijonov kg v letu 1942. Ves pridelek turškega tobaka letošnje žetve znaša 64,5 milijonov kg napram 64 milijonov kg v lanskem letu.

× Španske rezerve v zemeljskih dobrinah. Po španskih uradnih podatkih cenijo, da imajo na področju Španije 6220 milijonov ton premogovnih nahajališč, h katerim je šteti še nekaj drugih rezerv. V znesku kakih 1450 milijonov ton. Rudnine cenijo na 1450 milijonov ton.

× Čisti dobički ameriških premogovnikov. Čisti dobiček 16 velikih premogovnikov v Zedinjenih državah se je napram letu 1942. dvignil na 31 odst. S tem je ameriška premogovna industrija ki je lansko leto doživela prav občutno nazadovanje, na čelu dobičkanosti.

× Bogata nahajališča premoga v Argentini. Tajnik argentinske rudarske zbornice je izjavil, da so nahajališča premoga v republiki tako obsežna, da bi lahko oskrbovala vse domače potrebe s premogom, če bi se rešilo dovodne probleme od rudnikov do železniških postaj oziroma rečnih pristanišč. Najboljši argentinski premog, takozvani Asfaltit ali pa smolnat premog, pridobivajo v področju Newquen. Produkcija bi se lahko dvignila na milijon ton letno, če bi se uredilo odvoz. Premogovna jame ležijo namreč 200 do 300 km oddaljene od najbližnje železniške postaje ter se mora premog do tam prevažati z avtomobili, kar je precej drago in težavno, ker primanjkuje gumijevih obročev. Asfaltit-premog je pripraven tudi pa izdelavo sintetičnega kavčuka in kemikalij, to pa šele po vojni, ker je njegova uporaba trenutno za kurjavo bolj važna. V premogovniku Salta Jujuy kopljejo premog x do 5000 kalorij, medtem ko so jame v pokrajini Mendoza, Laioja in San Jun dobavljale premoga, ki vsebuje kakih 3000 kalorij.

ges erfolgreich gehandhabt wurde, nachzumachen, aber erfolglos. Es ist ihm noch nirgends gelungen, durchzubrechen. Vergebens hat er versucht, den Lauf der Ereignisse anzutreiben, wie es ihm gefällt und wie er es braucht. Immer wieder blieb ihm nichts weiter übrig, als sich so zu verhalten, wie es ihm von der deutschen Führung vorgeschrieben wurde. Wie befohlen, ist das Pulverfaß geplatzt. Die Sprengstücke fallen aber ins Leere oder zersplittern an einer stählernen Wand.

Der Raum, der in dieser Schlacht dem Feind überlassen blieb, ist nunmehr ein geräumter Geländestreifen, »geräumt« in des Wortes bester Bedeutung. In den Städten, die abgegeben wurden, sind alle kriegswichtigen Anlagen zerstört.

Die Ernte der Felder, die nicht mehr gehalten zu werden brauchen, ist eingefahren und sichergestellt. Die Bewohner der geräumten Gebiete jedoch sind mit den deutschen Truppen gezogen. Der Gegner schluckt nur losen Boden, der ihm wenig bekommen wird. Ein solcher Raumgewinn, bei dem jeder Meter einige Panzer und viele Soldaten kostet, ist gering. Die Ordnung der deutschen Abwehr hat sich, im großen gesehen, nicht stören oder gar hindern lassen. Diese Bewegung, so planmäßig und befähigend ausgeführt, kostete im ganzen verhältnismäßig geringe Verluste. Gewiß, jede Truppenbewegung im Kriege kostet Kräfte, auch in der Abwehr, selbst wenn sie mit dem größten Geschick ge-

führt wird. Noch niemals aber hatten deutsche Panzerjäger feindliche Panzer so zu Tausenden abgeschossen wie in diesem Sommer. Die Schwere der Schlacht im Osten darf nicht unterschätzt werden; die feindlichen Verluste jedoch können nicht überschätzt werden. Wie weit der Gegner ermattet ist, weiß der deutsche Soldat am besten, der ihm Tag und Nacht gegenübersteht. Und der deutsche Soldat sieht dem Ende der Schlacht mit Selbstbewußtsein entgegen. Er hat die größten Gefahren bestanden. Oftmals hat er sich im Erdboden eingraben müssen vor dem Eisenhaqel, den die Angreifer vorausschickten. Dann aber, wenn sie selbst herankamen, hat er angelegt, abgedrückt und getroffen. Er hat keine Furcht mehr vor den Panzern, die er zu Hunderten auf sich hat zurollen sehen. Er hat sie abgeschossen, gesprengt und vertrieben. Er hat selten geschlafen und nie geträumt. Sein Leben ist ein Leben mit dem Gewehr im Arm und dem Helm auf dem Kopfe. Sein Leben ist die Lage, die immer wiederhergestellt werden muß.

Die Landschaft ist weit und weilig, besteht aus Stoppeläckern, Sonnenblumenfeldern und staubigen Straßen. Jedes Fahrzeug, jeder Fuß wirbelt Wolken auf. Aber neben den Wegen stehen schon Regenpflüzen. Die Sonnentage sind vorbei. Die Nächte werden länger und kälter. Es wird Herbst. Eines Tages wird der Feind bei trübem Licht die Erfolge seines Sommers erkennen und wird erschrecken.

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTICEK

Pomožne številke za praktičnega vinogradnika in kletarja

Na Štajerskem merijo vinski mošt za časa trgatve običajno s klosterneburško tehtnico. Na drugi strani je vpeljana takozvana nemška Oechslejeva solna tehtnica. V svrhu hitrejšie orientacije objavljamo danes v naslednjih tabelah številke razmerja. Mimogrede bodi povedano, da so vse te tehtnine tehtnice areometri, ki pokažejo gostoto tekočine samo pri gotovi temperaturi, večina pri 15 stopinjah Celzija, samo razpredelba počinj in takozvane skale je po potrebi in praksi priljubljena.

Sladkorni odstotki

Klosterneburška tehtnica	odgovarjajo Oechslejevimi stopinjam	odgovarjajo volumnim odstotkom alkohola v vinu
80%	42	5,00%
90%	45	5,60%
100%	49	6,20%
110%	53	6,90%
120%	57	7,50%
130%	60	8,10%
140%	64	8,70%
150%	68	9,40%
160%	72	10,00%
170%	75	10,60%
180%	79	11,20%
190%	83	11,80%
200%	86	12,50%
210%	90	13,10%
220%	94	13,70%
230%	98	14,30%
240%	102	14,90%
250%	105	15,50%
260%	109	16,20%
270%	113	16,80%

Oechslejeva tehtnina	Sladkor po klosterneburški tehtnici	T. j. literska teža pri 15 stop. Celzija	Potreba prostornine za 100 kg mošta
40	7,80%	1040 gramov	96,30 litrov
45	9,00%	1045 "	95,65 "
50	10,30%	1050 "	95,21 "
55	11,70%	1055 "	94,78 "
60	13,00%	1060 "	94,35 "
65	14,30%	1065 "	93,90 "
70	15,60%	1070 "	93,47 "
75	17,00%	1075 "	93,02 "
80	18,40%	1080 "	92,57 "
85	19,70%	1085 "	92,17 "
90	21,00%	1090 "	91,77 "
95	22,30%	1095 "	91,38 "
100	23,70%	1100 "	90,98 "
105	25,00%	1105 "	90,56 "
110	26,40%	1110 "	90,14 "
115	27,60%	1115 "	89,70 "
120	29,00%	1120 "	89,30 "
125	33,00%	1125 "	88,88 "

Literska teža in potrebna prostornina

Ako tehtamo 1000 kubičnih centimetrov, t. j. liter mošta pri temperaturi 15 stopinj Celzija pri tem ugotovimo neto-težino, recimo 1075 gramov, mora pokazati preizkušena tehtnica 75 stopinj po Oechsleju. 100 litrov itega mošta bi tehtalo decimalni tehtnici 107,5 kg kot neto-težina. To je istočasno tudi praktična preizkušnja dvomne moštne tehtnice.

Temu nasproti pa imamo kot dokazilno sredstvo navzven potrebno prostornino. Ako bi vili 100 kg mošta v stoliterski sod, ga s tem ne bi napolnili. V sodu bi se nahajalo samo 93,02 litrov. Če bi hoteli dopolniti, bi morali priliti torej še 6,98 litrov.

Taka tehnika v praksi je zlasti važna pri visoko kalibriranih moštih, še bolj pa pri čistih alkoholnih moštih, kakor žganju itd., da lahko ugotovimo nogo graduacijo. Pri tem postopku zamoremo celotno mošta tudi brez moštne tehtnice natančno odšteti.

Volumni odstotki alkohola

Kakor nam prikazuje objavljena tabela, bo polni vinski mošt s 17% sladkorja kot zavreto okrog 10,6% alkohola. To je razumeti tako, da vsebuje prostorninska gmota 100 litrov vina 10,6 čistega alkohola.

Kot preračunski faktor je vzeto število 0,625. V navadni praksi se množi vsebina sladkorja navadno z 0,6, da si tako ustvarimo sliko o jakosti bodočega vina. Ta preračunski faktor pa se menja po vinarskem področju in po vinski sorti. Tako na primer je bil preračunski faktor pri vinskem moštu v Smederevu 0,65 do 0,66.

UMNI KMETOVALEC

Kako bomo spravili svežo zelenjavo za zimo

Trda je pri hiši, kjer vso zimo otepajo le zelje in repo. Koliko okusnih jedil pa lahko tudi pozimi pripravi gospodinja, ki na vrtu ne goji zgolj kumar, solate, česna in peteršilja! Skrbna gospodinja je že v septembru sejala zimsko solato in špinado; nekaj špinade in gredo motovilca bo ob prvem hudem mrazu pokrila z dračjem, da bo to zelenjad lažje nabirala pozimi izpod snega. Seveda ob koncu jeseni je zelenjadi po vrtovih in njivah obilo in dovolj. Kakšna revščina pa vlada marsikod po kmečkih hišah že sredi zimel!

Slane, ki jih prinaša oktober, nekatere gospodinje prehitro oplakajo. Nikar preveč ne hitimo s spraviljem povrtnine! Dokler še lahko zabodeš lopato v zemljo, mraz nič ne škoduje zimski zelenjadi. Zlasti kasnim sortam lahko mraz še pomaga, da bolje končajo svojo rast. Zelje, ohrovt in zelena se lepo razvijajo še v pozno jesen; prav tako se tudi zimski por in črni koren bolje držita v sveži hladni zemlji nego v prezimni kleti. Kar na prostem pustimo glavičasti ohrovt ali popčar, glavice mu obiramo še pozimi in na pomlad, ko nam najbolj primanjkuje zelenjadnih prikuh. Dobrodošlo in okusno zimsko zelenjad daje listnati ohrovt, ki je užiten prav tedaj, ko mu listje že namrzne.

Kajpak ne smemo pustiti povrtnine, ki jo hočemo shraniti za zimo, da prezori; to se rado zgodi, če smo zimsko zelenjad prezgodaj sadili, vendar je v hladnih in vlažnih letih nevarnost manjša. Prezrela zelenjad postane trda in neokusna in v shrambi slabše prezimi. Čim premine prava zrellost, požene listnata zelenjad (n. pr. solata, endivija, špinada, mangold in rabarbara) v cvetno steblo ter izgubi svoj dober okus. Takisto postanejo red-

Slajenje vinskega mošta
Pri slajenju si moramo zapomniti sledeče številke:

- 1) 1,3 kg kristalnega sladkorja na 100 litrov mošta da 1% vsebine sladkorja več.
- 2) 0,371 kg kristalnega sladkorja da 1 stopinjo po Oechsleju več.
- 3) Dodatek sladkorja pomnoži volumen za 0,6%.

Pomnožitev volumena ali prostornine
Če hočemo na primer izboljšati mošt od 16 stopinj na 20 stopinj sladkorja, moramo računati takole:

95 litrov mošta s 16% sladkorja.
2 litra vode, v kateri smo raztopili 5,2 kg sladkorja.

Pomnožitev volumena za 3 litre daje 100 litrov vinskega mošta s 20% sladkorja.

F. R.

kvice, redkev in kolerabica lesnate in brez okusa; pozne kolerabice »golijat« in »špehovka modra« ostanejo sicer mehke, če tudi se zdebele v prav velike in težke glave, vendar so mlajše glavice elastičnejšega okusa. Znano je, da je mlad korenček najboljši in najnežnejši. Zelje pa spraviš, preden bodo glave popolnoma trde, pozneje bi glave ohrovtale, belega in rdečega zelja razpokale.

Odvisno je torej od vremena in zemlje, od sorte in vzgoje, kdaj boš pospravil za zimo posamezne vrste zelenjadi. Navadno je pa najugodnejši čas za spravljjanje zimске zelenjadi po Vseh svetih. Tedaj začneš najprej z vzimovanjem korenčka, rdeče pese in kolerabice. Te boljše prezimiš v vlažnem pesku ali pa v zasipnici zunaj na vrtu kakor v kleti zložene na kup. Mokro korenje rado gnije, zlasti se slabo drži v kletih; v zasipnici (zakupu) ga pa moreš zavarovati zoper miši (vlagas ga med korenje in odeneš ves kup n. pr. z vejicami brinja ali pa zaščitiš zasipnico s staro gosto mrežo). Od kolerabic najbolj ustrezajo za zimo pozne sorte (Golijat in »špehovka«), sejane v maju; če jih v jeseni spravimo kar na vrtu v zakup, ostanejo lepo sveže vse do pomladi. Korenček, peso in kolerabice lahko spraviš v isti zakup, moraš jih pa zložiti tako, da boš mogel vsako vrsto sadeža jemati za zimsko porabo pri isti odprtini na južni strani. Posebej pazi, da bo zakup na suhem prostoru, kamor ne zateka voda; zasipnica ne sme biti preširoka in previsoka, v takšni se korenstvo raje segreje. Pri spravljjanju je treba listje rdeče pese odrezati tako, da ostanejo še nekaj centimetrov dolgi peclji; pese ne smeš nič raniti, da ne izgubi pri kuhanju najboljših sokov.

Vso zelenjad za zimo spravljaj ob suhem vre-

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

40. Stunde.

Lösung der Aufgabe:

1. Die Zähne sind weiß.
2. Wir haben 5 Fingerringen gibt man Milch zu trinken.
20. Um sich gegen den Regen zu schützen, nimmt man einen Regenmantel oder einen Regenschirm.
21. Ein kleiner Brief heißt Briefchen oder Brieflein.
22. 3. Aus Stoff macht man Kleider.
4. Der Schneider macht die Anzüge.
5. Unter dem Rock trägt man die Weste und das Hemd.
6. Unter der Hose trägt man die Unterhose.
7. Wenn es kalt wird, tragen wir an den Händen Handschuhe.
8. Die Zahnbürste dient zum Putzen der Zähne.
9. Der Vater ist das Oberhaupt der Familie.
10. Um etwas zu lernen, gehen die Kinder in die Schule.
11. Um eine Türe abzusperrern, braucht man einen Schlüssel.
12. Stühle dienen zum Sitzen.
13. Das Bett eines kleinen Kindes heißt Kinderbett.
14. Die Suppe ißt man mit dem Löffel.
15. Fleisch ißt man mit Gabel und Messer.
16. Um den Tee zu süßen gibt man Zucker oder Saccharin hinein.
17. Der Speck kommt vom Schwein.
18. Die Milch kommt von der Kuh.
19. Den

Gegenwart:

Ich rede — говорю
du redest — говориш
er redet — говорит
wir reden — говорим
ihr redet — говорите
sie reden — говорят

Vergangenheit:

Ich redete — говорил сем
du redetest — говорил си
er redete — говорил је
wir redeten — говорили смо
ihr redetet — говорили сте
sie redeten — говорили со
Ich habe geredet — говорил сем

Hierher gehören u. a. die Zeitwörter: achten, arbeiten, antworten, atmen, baden, befragen, warten, rechnen, fürchten, kleiden, öffnen, regnen, töten.

Übungssätze:

Unsere Soldaten achten in jedem Kriege die tapferen Feinde. Er hatte sehr viel zu tun und arbeitete täglich oft 12—16 Stunden. Der kleine Junge fragte ununterbrochen und der gute Großvater antwortete auf jede Frage. Sobald ich Nachricht habe, werde ich Ihnen antworten. In diesem Zimmer ist es sehr heiß, man kann kaum atmen.

Opomba k pravilnim glagolom.

Pravilni glagoli na den in ten in glagoli, pri katerih je pred končnico men ali nen oglasnik, obdržijo e za deblo v sedanjem in preteklem času ter v deležniku preteklega časa.

menul! Zlasti kapusnice se ob dežju napijejo vode, potem pa gñijejo v shrambi. Odstrani vse ovele in bolne liste; rastline populi in s koreninami vred postavi na glavo. S korenem vzrak postavljene kapusnice se v zasipnici mnogo bolje ohranijo, ker se vlaga ne more več odcejati po listih v srce. Ker korena ne odrežemo, tudi ni rane, ki bi se po njej mogla širiti gnailoba v stržen, ki sega v notranjost glave. Tako spravljeno zelje se ohrani v zasipnici lepo sveže skozi več mesecev. Večje količine zelja in ohrovtja pa dobro prezimimo, če nimamo primernih kleti, v kakršni šupi ali v skednju med otavo. Vsako plast zelja pokrijemo s 15 cm debelo plastjo suhe otave, ki jo natlačimo tudi med posamezne glave, nazadnje pa vse skupaj pokrijemo še z debelejšo odejo. — Karfijolo, ki še ni razvila rože, izkoplji s koreninsko grudo in prisuj v kleti.

Znana je stvar, kako rada gñije endivija. Vsekakor glejmo, da spravimo endivijo ob suhem vremenu, najboljšo ob proti poldnevu, ko se rosa že popolnoma posuši in še ni sonce rastlin pregrelo. Najuspešnejše se ohrani širokolistna endivija (eskarjolkja) v suhih in zračnih kletih; v zatohlih in vlažnih prostorih pa začne kaj kmalu gniti. Rastline izrujesh s koreninami vred, jih obesi ali pa jih v shrambi zložiš vzrak na lese in police. Dobro se drže tudi v suhem pesku, šotnem zdru ali žaganju, ki jih varuje, da ne ovenejo. Nikakor pa ne smeš endivije v shrambi škropiti. Prav uspešno utegnesh prezimiti endivijo tudi v zavetju ob južni strani kakšnega zidu, kjer jo streha varuje mokrote in dežja. Pripravi ob zidu gredico s prav peščeno prstjo in posadi semkaj endivijo, ki jo hočeš vzmiti, ob suhem vremenu. Dokler ne pritisne mráz, jo pustiš kar nepokrito, pozneje pa nagneš nanjo vej in suhega listja ali slame, čim se bliža ostrejša zima, jo pokrij z debelejšo odejo. Močnejše veje branijo, da pozneje tudi težji sneg endivije ne stlači. Glavno je torej: endivijo varuj mokrote, pazi pa tudi, da ne ovene in da je ne zaloti mráz! Kako bomo pa s paradizniki? Obrani že pred polno dozoritvijo, še zeleni paradizniki so seveda manj sladki. Vendar moraš še pred prvim mrazom spraviti na varno vse plodove, ki jih hočeš rešiti. Odbereš najboljše od polzrelih plodov, ki so še zeleni ter jih vložiš v kakšen zaboj med suho žaganje ali šotni zdreb, če ga imaš pri roki. Do novembra in decembra bodo plodovi, ki niso preveč vodeni, pordečili in dozoreli. Lahko pa tudi ves grm s plodovi vred obesi ob prisojnem zidu, listje pa odstraniš; vsaj za juhe in omake bo dober tudi takšen paradiznik.

* Zračna zveza Nemčija—Italija vzpostavljena. Mimogrede ustavljena zračna zveza Nemčije z Italijo je zopet vpostavljena. Letala podjetja Deutsche Lufthansa obratujejo tedensko na progi Berlin—München—Venezia—Milan v oseh smerih.

Der Kranke hatte Fieber und atmete schwer. Im Sommer badeten wir jeden Tag im See, oft auch, wenn es regnete, denn da war das Wasser sehr warm. Die Luft war zwar etwas kühl, aber das machte uns nichts. Heute sind wir uns schon dreimal zufällig begegnet, das hat sicher etwas zu bedeuten. Der dumme Kerl wartete drei Stunden umsonst auf sie. Man muß schon sagen, diese Frau ist immer gut gekleidet. Mit einem Nachschlüssel öffnete der Dieb die Kassen. Das kleine Mädchen fürchtete sich sehr vor dem großen Hunde und weinte.

Brauchen Sie mich noch? Danke, Sie können jetzt gehen. Ich danke Ihnen sehr für das Wörterbuch, ich habe es gestern sehr notwendig gebraucht. Der arme Kerl brauchte für diese Arbeit fünf Stunden. Dieser Baumeister hat schon mehr als 200 Häuser gebaut. Warum dankst Du mir? Ich helfe Dir gerne. Ich sage Ihnen, er hat mich tot gefragt. Wohin führt diese Straße? Direkt zum Bahnhof. Die Versammlung füllte sich mit jeder Minute mehr, von Beginn waren nicht nur alle Sitzplätze, sondern auch alle Stehplätze besetzt. Er holte so lange Wein, bis alle betrunken waren. Eine gute Nachricht hört man gern. Dieser Kaufmann verkauft nur gute Waren. Wir haben während der Vorstellung einige Male herzlich gelacht. Er lebte viele Jahre in Italien und spricht daher perfekt Italienisch. Er stellte sich dumm und sagte nicht die Wahrheit, aber wir glaubten ihm nicht. Er war mit seinen Kindern zu streng und straffte sie schon wegen eines kleinen Vergehens. Wer sucht der findet! Wir wünschen Ihnen alles Gute zu Ihrem Geburtstag. Anlässlich der Geburt seines Sohnes zahlte er sei-

MALE VESTI

* Reichsminister Rust šestdesetletnik. Dne 30. septembra je obhajal Reichserziehungsminister Bernhard Rust šestdesetletnico rojstva. Med mnogimi čestitkami se ga je spomnil tudi Führer s podaritvijo svoje slike, na katero je v prisrčnih besedah lastnoročno napisal svoje čestitke.

* Gauleiter-Jeve čestitke glavnemu uredniku Anton-u Gerschack-u. V zadnji številki našega lista smo poročali o šestdesetletnici zaslužnega novinarja, pisatelja in narodnega borca, Anton-a Gerschack-a, glavnega urednika dnevnika »Marburger Zeitung«. Naknadno poročamo, da je tudi Gauleiter Uiberreither sporočil zaslužnemu možu svoje čestitke.

* Počastitev 90letnika. V Marburg-u živi upokojeni višji sprevodnik nekdanje južne železnice, Gustav Klammert, ki je dne 30. septembra obhajal svoj 90. rojstni dan. Kreisführer in Oberbürgermeister mesta Marburg mu je v posebnem pismu izrekel svoje srčne čestitke.

* Število prebivalstva Spodnje Stajerske narasča. Medtem ko je Spodnja Stajerska v bivši državi stalno nazadovala v številu rojstev, so leta 1941. na Spodnjem Stajerskem zabeležili 11.379 rojstev. Leto pozneje je število rojstev znašalo 14.138. To pomeni, da je v komaj enem letu nacionalsocialistične uprave na Spodnjem Stajerskem število rojstev naraslo za 2759 otrok, to je približno 24 odst. Razlogi za to izboljšanje so v skrb za matere in dojenčke ter v vsesplošnih boljših socialnih in gospodarskih ter nemalo tudi zdravstvenih razmerah.

* Cene za popravila usnjatih rokavic. Ker so nove usnjate rokavice na razpolago samo za vsjaške svrhe, so civilisti navezani na popravilo svojih starih rokavic. Nekatere tovarne rokavic so spremenjene v popravilnice starih rokavic, medtem, ko so trgovine rokavic sprejemnice in oddajnice za popravilo rokavic, ki jih oddajajo v popravilnice. Odredba z dne 22. septembra določa ceno za čiščenje para rokavic iz usnje 1.35 RM, za barvanje največ 1.35 RM, za ponovno šivanje največ 1.80 RM. Nadomestitev palca stane največ 1.80 RM. Odškodnina sprejemnicam se plača s popustom v cenah, kar gre v breme popravilnic.

* Tekstilno blago ne bo imelo več luksurnega izgleda. Združenje tekstilnih podjetij je sklenilo, da se v svrhu štedenja z električno silo, plinom in ostalimi oplemenjevalnimi sredstvi odslej ne bo ničesar več po nepotrebnem oplemenilo na tekstilnem blagu. Vse, kar je navadno služilo za oko ter lajšalo razpečevanje blaga in služilo zgolj v luksuzne svrhe, bo odslej pri izdelovanju tekstilij izključeno.

* Desetletnica zakona o dednih kmetijah. Ob desetletnici zakona o dednih kmetijah so v Ber-

lin-u v poslopju Reichserbhofgericht-a priredili slavnost, na kateri se je predsednik imenovanega sodišča zahvalil Staatssekretär-ju Backe-ju, ki vodi posle ministrstva za prehrano in kmetijstvo ter vsem sodelavcem Reichserbhofgericht-a ter Bauerngericht-ov na deželi za delo, ki so ga opravljali v minulih desetih letih. Poseben pomen pravnega izreka leži v tem, da je napravil konec v odtujevanju pravic, ki mu je bilo kmetijstvo v teku svoje zgodovine izročeno: »Biti kmečki sodnik, se pravi, biti služabnik nacionalsocialistične agrarne politike«. Ta naloga se pa same lahko izvrši, če je sodnik sam zaraščen in ukoreninjen v kmetiskem ljudstvu in če vrši vedno tudi politično-vzgojno delo. Te predpogoje so prinesli kmetje kot sodniki s seboj, pravniki s jih pa morajo pridobiti.

* Napitnina je podvržena obdavčenju. Veliki nemški tednik »Das Reich« je objavil članek o napitninah ter ugotovil, »da igra v poklicih, ki so povezani z napitnino, poleg predpisane merde napitnina veliko vlogo. Med občinstvom se pa širi verzija o točaju, ki si je potem svojih neobdavčenih napitnin na obali vzhodnega morja postavil vilo. To sliko je pa popravila nedavno izdana uradna opomba, ki pravi, da so napitnina, ki prekoračijo letno vsoto 300 RM, podvržene obdavčenju. Kako bi se tu dalo kontrolirati političnost oddaje davkov, tega mi ne vemo. Vemo pa, da napitnina lahko postane nenravnas.

* O nakaznicah za nakup potrebščin iz poročnih posojil se objavlja, da iste lahko uporabljajo samo zakonci, katerim so bila izdana poročna posojila. Pri tem gre predvsem za nakup pohištva in hišnih potrebščin. Če je pa en zakonski tovariš umrl, lahko v mejah določit razpolaga z nakaznicami drugi zakonski tovariš. V slučajih, če sta umrla oba zakonca, morajo dediči morebitne še obstoječe Bedarfsdeckungsscheine vrniti finančnemu uradu (Finanzamt). Da bi jih uporabili dediči, načelno ne pride v poštev. Reichsfinanzminister se pa strinja s tem, da take Bedarfsdeckungsscheine uporabijo nasledniki pomrlih staršev, če je vsaj en roditelj padel za domovino. V takem slučaju se mora Bedarfsdeckungsscheine po zakonitih zastopnikih predložiti finančnemu uradu, da se to na istih zapiše.

* Otroške čevlje na Reichskleiderkarte. Urad Gemeinschaft Schuhe je izdal razglas o nabavi otroških čevljev na kontrolne odrezke Reichskleiderkarte für Kinder und Jugendliche. Po 1. oktobru 1943 se lahko kupi na četrto Reichskleiderkarte za otroke v drugem in tretjem letu starosti, na kontrolni odrezek B, par usjenih cestnih čevljev. Za kontrolni odrezek D, četrte oblačilne karte, se pa za fante in dekleta od 3. do 15. leta lahko kupi par usjenih cestnih čevljev. — Po 1. oktobra bo nabava drugih čevljev na odgovarjajoče kontrolne odrezke pri telovadnih čevljih in galošah do številke 35 zaključno omejena. Telo-

nen Kameraden eine Runde Schnaps. Er zeigte ihm, wo er wohnte. Wohnten Sie länger in Wien? Nein, nur einige Tage. Früher haben wir in der Mozartstraße gewohnt, jetzt wohnen wir am Platz der Saarpfalz. Die arme Frau zahlte 3 RM Strafe, weil sie ein Fenster schlecht verdunkelt hatte. Dieser Mann wurde mit zwei Jahren Zuchthaus bestraft, weil er ausländische Sender hörte. Er spielte Violine und Klavier, später lernte er auch Orgel. Dieser Meckerer klagt immer, er kauft alles, auch das, was er nicht braucht und schädigt so alle Volksgenossen. Er hoffte immer auf einen Gewinn in der Lotterie, weil er sich ein Haus kaufen wollte.

Das kann doch einen Seemann nicht erschüttern...

Heinz Rühmann — Schlager aus dem Tonfilm »Paradies der Junggesellen«.

Worte von Brune Balz.
Musik von Michael Jary.

Es weht der Wind mit Stärke zehn,
das Schiff schwankt hin und her;
am Himmel ist kein Stern zu sehn,
es tobt das wilde Meer!
O seht ihn an, o seht ihn an:
Dort zeigt sich der Klabauteermann!
Doch wenn der Mast auch bricht,
wir fürchten uns nicht!
Das kann doch einen Seemann nicht erschüttern,
keine Angst, keine Angst, Rosmarie!

* Ein Seegespenst — pomorska pošast.

Wir lassen uns das Leben nicht verbittern,
keine Angst, keine Angst, Rosmarie!
Und wenn die ganze Erde bebt
und die Welt sich aus den Angeln hebt,
das kann doch einen Seemann nicht erschüttern,
keine Angst, keine Angst, Rosmarie!
Die Welle spült mich vom Bord,
dort unten bei Kap Hoorn,
jedoch für mich war das ein Sport,
ich gab mich nicht verloren!
Ein böser Hai hat mich bedroht,
doch mit der Faust schlug ich ihn tot!
Dann schwamm dem Schiff ich hinterdrein
und holte es ein!
In jedem Hafen eine Braut,
das ist doch nicht zuviel;
solange jede uns vertraut,
ist das ein Kinderspiel!
Doch kriege mal eine etwas reus,
dann wird sie wild, dann ist es aus!
Springt sie uns auch in das Gesicht,
wir fürchten uns nicht!

Wörter.

achten (ehren) — spoštovati
Angel (w) (Türangel) — tečaj
antworten — odgovoriti
ausländisch — inozemski
beben — tresti se, drgetati
bedeuten — pomeniti
bedrohen — groziti, ogrožati
Bord (s) — krov
brechen, es brach, es ist gebrochen — zlomiti
(se); zlomilo (se) je
einholen — dohiteti
erschüttern — pretresti, omajati

vadne čevlje in gumijaste galoše (Uberschuhe) od številke 36 dalje se lahko kupi samo na nabavne liste (Bezugscheine).

* Samo tri sekunde! V strokovnem glasilu za letalsko zaščito »Sirene« je ugotovljeno, da traja po izkušnjah, ki so jih napravili v sedanji vojni, padanje bomb iz bombalke na zemljo samo tri sekunde. Bolj natančno povedano: »Od trenutka, ko se sliši prvi žvižg padajoče bombe, pa do njenega udarca na prostem, minejo samo tri sekunde. To je čas, ki ravno zadostuje, da se človek brez obotavljanja in premišljevanja hitro vrne na tla, ali pa, da skoči v kakšen jarek ali jelek. Da bi imel čas oxirati se okrog ali celo gledati v zrak, ni misliti.« To si je treba zapomniti za vse morebitnosti!

* Sudetengau pet let v svoji domovini. Dne 30. septembra je Sudetengau slavnostno proslavil peto obletnico, odkar je ta nemška pokrajina bila osvobodena tuje nadvlade ter vrnjena v naročje svoje domovine Velike Nemčije.

* Pomagač sovražnika. Če je človek star 61 let in je bil v svetovni vojni ter razen tega opravi lažje poklice, ki zahtevajo gotovo inteligenco, si mora premisliti, če lahko posluša laži in jih pripoveduje dalje. Uradnik merilnega urada, Viktor Fauland, iz Leibnitz-a — kakor že povedano, 61-letni mož — doslej še neomadeževan, je v kaznivih lažeh kompromitiran, da je totalni vojni potrebno, da je tudi domovinska fronta čista. Zoper to drži se je Fauland težko pregrešil, ker ni samo dopustil, da se je brez ugovora govorilo v njegovi navzočnosti, da delajo Sovjeti v postopanju z vojnimi ujetniki starega dela Reich-a in z ujetniki iz bivšega Osterreich-a razlike, temveč je celo to »novost« pripovedoval dalje nekemu zakonskemu paru. Ta zakonca sta se pa taki sovražni laži zoperstavila. Iz pripovedovanja vojakov, ki so mimogrede padli v ujetništvo, iz PK-poročil ter predvsem iz hujšakških spisov ameriških in angleških politikov vemo, da so naši naprotniki vsem Nemcem zamislili enako usodo. Smešno je misliti, da bi sovražnik med nemškimi plemeni delal razlike in zato moramo razumeti, da je železna povezanost tisto, kar nas bo rešilo pred tako usodo. Kdor se pregreši zoper modno skupnost, kdor postane pomagač sovražnika, tistega zadene vsa strogost zakona, kakor je zadel Viktor Fauland-a. Za razširjenje te lažnjave čenčarije se bo kesal 2 leti in 6 mesecev.

* Nemčija izpolnjuje izobrazbo naraščajoč strojevodij. Nemške železnice so doslej svoj naraščajoč strojevodij izobraževale v obratih ter zahtevale izkušnje, ki so se vršile nekoliko dni v železniških šolah. Sedaj se pa ta izobrazba izpolni in poveča na ta način, da bodo morali kandidati na službo strojevodij obiskovati več mesecev specialno šolo. Učenci te šole bodo morali vežbati sestavljanje in razstavljanje tistih delov lo-

motive, ki so važni za strojevodjo, da jih do vseh podrobnosti pozna ter z istimi pravilno postopa.

* Nemčija je dobro preskrbljena s kruhom. Kakor znano, je Nemčija z veljavnostjo z dne 20. septembra 1943 zvišala porcije kruha. Vsi potrošniki dobijo na dodelilno perijodo, to je za 4 tedne, 400 gramov več pšeničnega kruha kakor doslej. Otroci od 6—10 let dobijo razen tega še dodatek 500 g rženega kruha. Za delavce pri nočnih in dolgotrajnih delih se dodeli še 400 gramov rženega kruha. Dodatek pšenice h krušni moki se poveča. Iz teh številk je razvidno, da dobivajo normalni potrošniki danes, ko stojimo v petem letu vojne, za 100 g več kruha, kakor ob izbruhu sedanje vojne.

* Nemško gospodarjenje s premočjem je sedaj organizatorno prilagojeno nemški produkciji. Urad Reichsvereinigunq Kohle, ki obsega rudnike in trgovce, je podrejen ministrstvu za vojno produkcijo. Reichswirtschaftsminister je pristojen za reševanje rudarskih nalog, vodi pa tudi izvoz premočja ter razdelitev iste v domovini.

* Delovanje bivših jugoslovanskih židov v Solitu. V zadnjem času so v Splitu, ki je bil pod italijansko upravo, igrali prav posebno vlogo židje, ki so leta 1941, ko je Nemčija zasedla Jugoslavijo, pribežali v to mesto. Ti krivonosci ne bi bili židje, da jim ne bi bilo uspelo za denar pridobiti si v Splitu dovoljenja za bivanje in italijanske potne liste, da so lahko nemoteno rovarili proti Nemčiji in z njo povezani Hrvatski. Ko je pa prišlo do kapitulacije Badoglijeve vlade in so italijanski vojniki pometali orožje ter zbežali, so se ti nekdanji zagrebski, beograjski in sarajevski židje postavili kot gospodarji in poveljniki mesta ter uvedli svoj režim. Prebivalstvo, ki je simpatiziralo za Nemčijo ali pa Hrvatsko, so ti krvoločneži pozaprli in postreljali ter se vedli kakor pravi boljševiki. Ko so pa nemške čete s svojim orožjem prodrle vedno bližje k mestu, so jo ti židje na vse mogoče načine popihali. Nekaterim je res uspelo z ladjami in čolni odnesti svoje pete in iz ljudstva prisleparjen denar, mnogo jih je pa pri zasedbi mesta padlo v roke nemških čet in 44-čet. Zaslužni obsodbi se tudi ti pobegli ptiči niso izognili.

* Smrt angleškega generala na bojišču. Organizator angleških padalskih lovcev, generalni major G. F. Hopkinson, je po poročilih lista »Dagbladet« iz Londona, umrl na posledicah ran, ki jih je zadobil pri operacijah v Sredozemskem morju.

* Švica preplavljena z begunci. Število v Švici živčih, večinoma po taboriščih interniranih političnih beguncev je že letos poleti znašalo okrog 20 tisoč oseb. Razen tega daje Švica azilno zaščito 15.000 francoskim vojakom, ki so julija 1940 ob zlomu Francije prekorčili švicarsko mejo iz Francije je takrat pobegnilo v Švico še nadalj-

njih 30.000 mož vojaštva, ki sploh niso bili v boju. Te ljudi se je medtem že zopet vrnilo v Francijo. Sedaj pa poročajo švicarski uradni krogi, da je radi zadnjih dogodkov v Italiji med 8. in 24. septembrom iz Italije pribežalo v Švico okrog 20 tisoč oseb, ki so deloma civilisti in deloma vojniki. Kar se tiče vojakov, so jih švicarske oblasti razorožile ter internirale kakor določajo mednarodni predpisi. O uvrstitvi civilnih beguncev v švicarsko gospodarstvo se pa vršijo priprave in imajo oblasti polne roke dela in skrb, ker je to problem, ki ga Švica sicer rada, pač pa težko rešuje.

* Anglo-Amerikancem se cedijo sline po italijanski industriji. Angleški časopis »Tribune« poroča, da imajo anglo-ameriški kapitalisti silen interes za italijansko industrijo. V svrhu realizacije tega interesa se je združila skupina ameriških industrijcev v »Odbor za ohranjanje sovražne lastnine«. Ta odbor že vodi pogajanja z ameriški vladnimi zastopniki ter razpravlja pri tem o obratovanju italijanske industrije, gospodarskih problemih »osvobojenih dežel« itd. Za enkrat so ta pogajanja rodila ta uspeh, da so imenovali in postavili »Civilnega ravnatelja za gospodarske operacije v Italiji«. K temu omenja »Tribune« ironično, da se že čuje njegov glas v »obnovitvenem delu Italije«. To novoustvarjeni položaj je otrok Cordell Hull-a, čegar prokapitalistične simpatije po sodbi angleškega lista ni potrebno posebno podčrtati. Za italijansko industrijo se interesirajo razen tvrdk Standard Oil in General Motors tudi International Business Machines. Slednja je preje imela svoje podružnice v Sindelfingen-u, Berlin-u, Parizu in Milanu.

* Nove kršitve švicarske nevtralnosti. V noči od 2. na 3. oktober je večje število angleških bombnikov prekršilo švicarsko nevtralnost. Letalski alarm so imeli v vsej Švici. Izjemo so tvorila le mesta Zeneva, Lausanne ter neka naselja v kantonu Wallis.

* Postaja za gledanje na daljavo. V Parizu so otvorili postajo, ki bo omogočila gledanje na daljavo. Oddaje te postaje bodo odslej imele reden spored, predvsem tedenske predstave in kabarejne predstave, in sicer vse dotlej, dokler se ne uresniči načrt takozvanega filmanega časopisa.

* Nova upravna razdelitev novih hrvatskih pokrajin. Poveljnik Hrvatske je odredil, da se po vrnitvi Dalmacije pristanišča mesta Split in Kotar v upravnem pogledu priključita že obstoječim županijam ali pokrajinam, medtem ko je za področja Ravnj Kotar z mestom Zadar in za področja Rlike z hrvatskimi deli Istrije ustanovil nove županije.

Zatemnitev od 19. do 5. ure

Milken (sich) — (na)polniti se
fürchten (sich) — bati se
Hafen (m) — pristanišče, luka
Hai (m) — morski volk
hinterdrein — za tem
Kinderspiel (s) — igra, igrača (otroška)
kleiden — obleči, odevati
Mast (m) — jadrnik, jambor
Meckerer (m) — meketač, nezadovoljnej
Nachschlüssel (m) — vetrih, ponarejen ključ
Orgel (w) — orgle
Paradies (s) — raj
schädigen (jemanden) — škodovati (komu)
Schlager (m) — (Lied) — blager
Seegespenst (s) — pomorska pošast
Seemann (m) — mornar, pomorščak
Sender (m) — radiododajna postaja
Stärke (w) — moč, sila
toben — besneti
Tonfilm (m) — zvočni film
ununterbrochen — nepretrgan, -a, -o; adv. ne-
pretrgoma
verhüten (das Leben) — zagreniti
vertrauen — zaupati
zufällig — slučajen, -a, -o; adv. slučajno

Redewendungen.

Es hat etwas zu bedeuten — nekaj pomeni
jemanden tot fragen — z vprašanji koga mčiti
sich dumm stellen — neumnega se delati
eine Runde zahlen — izkazati se (v gostilni), za-
pijajoč dajati
hin und her schwanken — nagibati se sem ter tja
aus den Angeln heben (Tür) — vrata sneti
von Bord spülen — splakniti s krova

sich verloren geben — obupati, zgubljenega se
smatrati
tot schlagen — ubiti
etwas raus kriegen — izvleči kaj iz koga; na
kaj priti
wild werden — zdivjati
es ist aus (vorbei) — minulo je

Die Bildung des weiblichen Geschlechtes.

Regel.

Die meisten männlichen Lebewesen bilden ihre weibliche Form mit der Nachsilbe -in. Wie z. B.: der Freund — die Freundin, der Lehrer — die Lehrerin, der Beamte — die Beamtin; diese Wörter auf -in bilden, die Mehrzahl auf -innen. Also: die Freundinnen, die Lehrerinnen, die Beamtinnen. Eine Anzahl von Wörtern aber hat für das weibliche Geschlecht ein eigenes Wort, wie zum Beispiel: das Pferd — die Stute, der Knecht — das Mädchen, der Mann — die Frau, der Bock — die Ziege, der Bruder — die Schwester, der Onkel — die Tante, der Hahn — die Henne, der Sohn — die Tochter, das Männchen — das Weibchen, der Hammel — das Schaf, der Stier — die Kuh, der Knecht — die Magd, der Neffe — die Nichte, der Entenich — die Ente, usw.

Andere Wörter behalten wieder die gleiche Form, wie z. B.: der Reisende — die Reisende.

Wieder einige Sprichwörter.

1. Stille Wasser sind tief.
2. Ein gebranntes Kind scheut das Feuer.
3. Bellende Hunde beißen nicht.
4. Borgen macht Sorgen.
5. Handwerk hat einen goldenen Boden.

6. Wer im Glashaus sitzt, darf nicht mit Steinen werfen.
7. Wer zuerst kommt, mahlt zuerst.
8. Eine Krähe hackt der andern kein Auge aus.
9. Eine Hand wäscht die andere.
10. Wenn sich zwei streiten, freut sich der dritte.
11. Allzuviel ist ungesund.
12. In der Not frißt der Teufel Fliegen.
13. Das Kleid macht nicht den Mann.
14. Gelegenheit macht Diebe.
15. Wer schnell gibt, gibt doppelt.

* Japonsko odlikovanje za Reichsmarschall-a Göring-a. Nedavno je Reichsmarschall v svojem glavnem stanu sprejel novo imenovanega šefa japonske komisije pakta Trojnih sil, viceadmirala Abe-ja. V njegovem spremstvu se je nahajal vojni ataše, generalni major Komatsu in mornariški ataše konteradmiral Yokoi. Generalni major Komatsu je izročil Reichsmarschall-u po nalogu cesarskega japonskega poslanika v Berlin-u, generalnega lajtnanta Oshima, insignije podeljene Velikega Kriza reda Palovina.

POZOR! Naročniki »Stajerskega Gospodarja«!

Ako naročnik spremeni svoje stanovanje ali svoj naslov, mora to pravočasno javiti svojemu poštnemu uradu, ki mu dostavlja naš list. Poročanja o takih spremembah na našo upravo so brezpredmetna. Kakor poštni uradi sprejemajo naročnike za naš list, tako sprejemajo tudi denar za naročnino. Pisanje na našo upravo po poštne čeke ni potrebno.

Kulturwoche des Steirischen Heimatbundes

In der Zeit vom 25. September bis 3. Oktober 1943 veranstaltete der Steirische Heimatbund in der Untersteiermark eine Kulturwoche, die sich in ihren zahlreichen Veranstaltungen auf das ganze Unterland verteilte. Der Zweck dieser Kulturwoche wurde vollauf erreicht. Es gelang, in den Darbietungen, Ausstellungen, Konzerten, Sing- und Laienspielwettbewerben zusammenfassend aufzuzeigen, was im Unterland seit der Befreiung an volkskultureller Arbeit geleistet wurde. Die Kulturwoche erbrachte den Beweis, daß in dieser kurzen Zeitspanne die Schätze schöpferischer Kulturkraft trotz der Schatten des Krieges reichlich verzinnt wurden. Der Untersteirer hat die Schlacken der Fremdherrschaft beseitigt. In einträchtiger Zusammenarbeit mit den vielen kulturgestaltenden Einsatzkräften aus dem Gau Steiermark und aus anderen Teilen des Reiches wurden durch zwei Jahre hindurch die Grundlagen der deutschen Volkskultur in der Untersteiermark ausgebaut. Die Früchte der allseitigen Bemühungen zeigte die Kulturwoche, die einen schönen Markstein in der bisherigen Entwicklung deutschen Kulturschaffens in der Untersteiermark darstellt.

Den Auftakt der Kulturwoche bildete die Eröffnungsfeier in Marburg (Burgsaal), an der auch Gauleiter und Reichsstatthalter Dr. Sigfried Uiberreither teilnahm. In Anwesenheit des Bundesführers Steindl und nach einem Einführungsvortrag über die Bedeutung der Kulturwoche, gehalten von P. Walter Tausar, erklärte der Gauleiter die Reihe der Veranstaltungen für eröffnet. Die musikalische Umrahmung des Festaktes lieferte das Städtische Orchester Marburg unter der Leitung von Hermann Frisch.

Das zweite große Ereignis zu Beginn der Kulturwoche war am Samstag die Feierstunde im Hugo-Wolf-Geburtshaus in Windischgraz, wo der Gauleiter vor zahlreichen Vertretern des kulturellen Lebens das Geburtshaus des berühmten deutschen Tondichters Hugo Wolf in die Obhut des Gaues nahm und gleichzeitig auch die in dem Geburtshause untergebrachte neue Musikschule eröffnete. Im Rahmen der musikalischen Feier im Geburtshaus Hugo Wolfs hielt der bekannte Musikschriftsteller Hans Wamlek, der das Museum des Tondichters mit Liebe und Hingabe an die Idee gestaltete, die Festrede, in der er ein getreues Lebensbild Hugo Wolfs gab. Den Abend beschloß ein Hugo-Wolf-Konzert mit auserlesenen Perlen der Tonkunst des großen Sohnes der Stadt Windischgraz.

Im Rahmen der Kulturwoche wurden ferner in Marburg die Ausstellungen »Deutsche Kultur in der Untersteiermark«, »Untersteirische Maler stellen aus« und »Werke untersteirischer Graphiker« eröffnet. Alle drei Ausstellungen boten ein Bild beachtlicher Leistung der untersteirischen deutschen Kulturarbeit, Malerei und Graphik. In Pettau wurde eine Ausstellung des Dorfbuches eröffnet, in der erstmalig das untersteirische Dorfbuch und seine aus der Volkskunst abgeleitete Gestaltung gezeigt wurde.

Am Samstag und Sonntag fanden im ganzen Unterland die Wettbewerbe des Volkskulturwerkes, d. i. der Musikgemeinschaften, der Singgemeinschaften und der Laienspielgemeinschaften statt.

Am Montagabend vereinigte in Marburg ein Symphoniekonzert unter der Leitung von Hermann Frisch die musiklebende Marburger Festgemeinde. In Tüffer und in Schönstein erzielte im Rahmen der Kulturwoche das Steirische Landestheater mit einer vorbildlichen Aufführung von Schillers »Luise Millerin« einen schönen Erfolg. Das Volkskulturwerk veranstaltete darüber hinaus Lazaretteinsätze und Werkpausenkonzerte in Marburg, Neucilli, Römerbad und Pölschach. Eine weitere Reihe von Veranstaltungen der Kulturwoche gab es in Brunnvorl, Windischfeistritz, Weitenstein, Witschein, Römerbad, Hohenmauten, Hohlenstein, Gonobitz, Pölschach, Lorenzen am Bachern und Rast, wo die Steirische Volksbühne, das Stadttheater Marburg, ein Gaumusikzug des Reichsarbeitsdienstes und andere Kräfte ihr Können zeigten.

Die Abschlußfeier der Kulturwoche fand im Marburger Kasinoaal am Freitag statt. Zur Abschlußfeier spielte das Trifailer Symphonieorchester, das sich zum größten Teil aus unseren braven Bergarbeitern zusammensetzt, zwei schwierige Musikwerke von Beethoven und Haydn unter der Leitung des unermüdeten tätigen Dirigenten Konrad Steckl. Am Vorabend vereinigte eine Abendmusik im Marburger Kasinoaal die Liebhaber deutscher

kammermusikalischer Werke. Auf dem Programm standen Beethoven und Hugo Wolf. Mitwirkende waren Maria Triebnigg (Sopran), Hermann Frisch (Klavier) und das Cillier Streichquartett.

Wie bereits erwähnt, wurde die Kulturwoche in der Hauptsache von Untersteirern gestaltet, die aus allen Volksschichten kamen.

Bei der Preisverteilung ging der Leiter des Kulturamtes, P. Walter Tausar, noch einmal kurz auf die Verdienste der Sieger ein.

An drei verschiedene Fachgruppen wurden Preise verliehen: an die Musik-, die Sing- und die Laienspiel-Gemeinschaften. Innerhalb der Musikgemeinschaften gab es wiederum eine dreifache Unterteilung: für Werk-, für Dorf- und für Unterhaltungsmusik.

In der Gruppe der Werkmusik erhielt die Werkkapelle des RAW, Marburg, unter Max Schönherr d. A., für ihre weit über dem Durchschnitt stehenden Leistungen einen Sonderpreis. Der erste Preis wurde zu gleichen Teil an die Werkkapellen Edlingen und Eichtal verliehen, die einander im Rahmen des Wettbewerbes gleichwertig waren. Die Werkkapelle der EV-Süd Trifail, die den übrigen Kapellen sonst in keiner Weise nachsteht, mußte sich wegen einiger Unausgeglichenheiten beim Wettbewerb mit dem zweiten Platz begnügen. Ein Lob verdiente außerdem die Werkkapelle Wöllan.

Bei der Bewertung der Dorfkapellen wurden die beiden Kapellen Monsberg und Frauenberg auf die gleiche Stufe gestellt; doch errang die Kapelle Monsberg dadurch den 1. Platz, daß sie auch ein Vortragsstück spielte, während die Kapelle Frauenberg nur Marschmusik vortrug. Die Musikkapelle

Rast zeigte unter ihrem neuen Kapellmeister gleichfalls sehr beachtenswertes Können.

In der Gruppe der Unterhaltungsmusik endlich errang das Zither-Trio Gonobitz den ersten Preis. Insgesamt waren zu diesem Wettbewerb sechs Werk-, vier Dorfmusik- und zwei Unterhaltungsmusikkapellen angetreten.

Am Wettstreit der Singgemeinschaften, der ein besonders erfreuliches Bild bot, nahmen zwölf verschiedene Gruppen teil. Hervorragende Leistungen zeigten hier der Bergmannschor Trifail und der gemischte Chor des Pettauer Männergesangsvereines, die mit dem 1. und dem 2. Preis ausgezeichnet wurden. Den 3. Preis erhielt die Singgemeinschaft Jakobstal. Mit einem Gottscheer Volkslied ersang sich die Gurkfelder Singgemeinschaft einen Sonderpreis. Lobende Erwähnung verdienen die Singgemeinschaften Tüffer, Wöllan, Lichtenegg, der Volksliederchor Marburg, die Frauensinggemeinschaft Anderburg und der Männerchor Rohitsch. Der Männergesangsverein Cilli, dessen Leistungen in der ganzen Untersteiermark bekannt sind, konnte leider beim Wettbewerb keinen Preis erlangen.

Eine erfreuliche Höhe zeigten auch die Leistungen der Liebhaberbühnen. Den 1. Preis für das Gesellschaftsstück errang die Pettauer Theatergemeinschaft mit einer ganz ausgezeichneten Aufführung von »Lottchens Geburtstag«. Die Ortsgruppe Abstal, Leitendorf, errang mit dem Bauernstück »Eine unliebsame Überraschung«, das sie unter der Leitung von Frau Kern zur besten Leistung des gesamten Wettbewerbs gestaltete, den 1. Preis für das Bauernstück. Die Theatergruppen Sachsenfeld und Tüffer erspielten sich den 2. bzw. 3. Preis. Gute Ansätze konnte man bei den Laienspielgruppen Trifail, Hohenmauten und Heilenstein feststellen; die Laienbühnen Cilli und Marburg spielten außer Wettbewerb.

Moskovske zahteve v Evropi

Pet zanimivih točk v londonskem »Observerju« — Amerikanci izročajo Evropo na milost in nemilost Sovjetiji

Nemški dopisni urad poroča iz Lizbone: Londonska in washingtonska agitacija pripravljata marljivo anglo-ameriško-sovjetsko konferenco, ki je za Anglijo in Ameriko dozdnevno večjega interesa kot za Sovjetijo. V zvezi s to konferenco je objavil list nekaj seznam sovjetskih želja. »Observer« piše med drugim: Soudeležba Sovjetske Unije v Sredozemskem odboru pokazuje, da hoče igrati Sovjetska Unija svojo vlogo v zadevah Južne Evrope in Sredozemskega morja. Angličani — tako piše list — so se obvezali napram vladam v skafu, da bodo vzpostavili njih suve-

renost, toda Sovjetska Unija želi izvrševati poln političen vpliv na Balkanu ob istočasni izločitvi vseh drugih vplivov. Sovjetska Unija želi nadalje kontrolno nad Bolgarijo, ker je slovanška dežela, anektirati hoče zopet Besarabijo, obenem pa bi hotela kontrolirati romunska petrolejska polja z razširjenjem političnega in diplomatskega vpliva. Sovjetska Rusija tudi ni opustila svoje zahteve po eni tretjini ali polovici Poljske. Baltiške države smatra Sovjetija kot svojo last.

Anglija pač ne bo skušala odkloniti teh skiciranih sovjetskih zahtev, ki jih švedski list »Stockholms Tidningen« še natančneje specifičira v nekem poročilu iz Washingtona. Poročilo podaja iz zanesljivega diplomatskega vira verjetne minimalne zahteve, ki da jih namerava postaviti Sovjetija na omenjeni konferenci. Moskva baje zahteva:

1. Priključitev baltiških držav Sovjetski Uniji.
2. Vzhodno Poljsko do takozv. Curzonove črte.
3. Besarabije.
4. Finsko ozemlje, ki ga je Sovjetska Unija zahtevala od Finske pred zimsko vojno leta 1939.

Ojačen vpliv na prijateljsko razpoloženje vlad v Romuniji, Bolgariji, Jugoslaviji in Iranu.

Boljševiške zahteve, izražene v očitni harmoniji med Londonom in Washingtonom, niso nikako iznenadenje. Te zahteve le potrjujejo vsa to, kar je nemški tisk že od nekdaj beležil kot moskovske sanje. Moskva bo izkoristila vsako konferenco s svojima zaveznikoma, da bi si dala zajamčiti svoje zahteve napram Evropi. Prepričani smo tudi, da so vojni zločinci ob Temzi in v Bebi hiši pripravljali, izročiti vso Evropo boljševizmu, da bi tako kupili oboroženo pomoč Sovjetije.

* Evropska izravnav Evrope. V listu »NS-Land post« razlaga Staatsminister a. D. Riecke, da ne sloni zvišanje porcij kruha v Nemčiji, kakor trdijo sovražniki, na »plenjenju« zasedenih področij, temveč edino na naši dobri žitni letini. Kar se je pridelalo izven mej Nemčije, služi v največji meri za izravnavo evropske prehrane. Tudi unajne sovražnikov, da bo izpraznitev delnih področij vzhoda imelo odločilen vpliv na našo prehrano, je zgrešeno. Pri tem pozabljajo, da mi v področjih velikega obsega, ki nam ostanejo, že dalje kakor dve leti intenzivno gospodarimo ter da zamoremo kriti vse primanjkljaje.

Scherl-Bilderdienst-Autoflex (Rottensteiner)

Sonntag in einem Tiroler Dorf

Die Bauern tragen ihre alte Heimattracht. Die hochragenden Berge vermitteln einen Eindruck von dieser schönen Landschaft bei Meran

Es geht um jede „Lichtminute“

Unnötig Licht verbrauchen heißt kriegswichtiger Arbeit Strom entziehen. Deshalb Licht sofort ausschalten, wenn es nicht benötigt wird, und entbehrliche OSRAM-Lampen ausreichend locker schrauben.

OSRAM

Viel Licht für wenig Strom!

RAZNE VESTI

* Smrtna kosa. V Marburg-u so umrl: 35letna Leopoldina Herritsch iz Preglgasse; 73letna žel. vdova Josefina Klengl iz Lützowgasse; 83letna Christina Diacomuzzi iz Bahnstraße; 89letni žel. uradnik v p. Johann Schkwarza, 73letna zasebnica Maria Reschmann iz Yorkgasse; delavska hčerka Maria Politsch iz Haydnqasse; 72letna posestnica Ursula Kotnik iz Friedhofstraße; 72letna Maria Schischek iz Fraustaudnerstraße; 76letna Rosalia Bratschko iz Burggasse; Martin Zafnik iz Zwertendorferstraße; 69letna nadsprevednikova vdova Anna Wirtisch iz Frauengasse in 60letna Theresia Marinschek iz Burggasse. Nadalje so preminuli: v Rann-u 65letna zasebnica Maria König, roj. Hönigmann; v Lendorf-u 57letna Rosa Gregoritsch; v Mahrenberg-u 42letni nastavljenec Franz Jatz; v Schönstein-u gostilničarka Maria Jeschownig, roj. Writz; v Schober-ju 13letna Luise Schunko; v Cilli-ju zasebnica Josefa Sargradischnik, roj. Strmschek; v Lorenzen am Bachern zasebnica Aloisia Orosel, roj. Murko; v Pettau-u mestni župnik župnije sv. Petra in Pavla, Pater Alfons Swet-Osm; 43letna Aloisia Orosel iz Tschinschata; 75letna Wilhelmina Käfer iz Mureck-a in v Pragerhof-u 66letni Matthäus Gornik.

* Obsojeni tihotapci. Pred sodnikom poedincem sodišča v Marburg/Drau se je moralo zagovarjati večje število oseb radi nabave blaga, ki je podvrženo nabavnim hetom, tihotapskim potem, ter radi tihotapske prodaje takih predmetov in prodaje fivlaskih kart. Kazenska dejanja so bila v zvezi z zločini Hansa Lach-a in tovarišiev. Odkrila so se v sodnem postopanju zoper slednje ter niso v svojem obsegu nič manjša od istih. Tako je dobil na primer 54letni zastopnik za nabiranje oglavov Markus Clemens 2 in pol leta ječe in 2500 RM

denarne kazni. 23letni železničar Maximilian Kosi 2 in pol leta ječe in 4000 RM denarne kazni, 49letna zasebnica Wera Grashitsch 2 leti ječe in 1500 RM denarne kazni, 31letni hišnik Johana Pirmann 14 mesecev ječe in 1000 RM denarne kazni, 23letna trgovska nastavljenka Agnes Euker 14 mesecev ječe in 1200 RM denarne kazni in 31letna nastavljenka prehranjevalnega urada v Marburg-u, Theresia Wogrinetz 14 mesecev ječe.

* Priporočena pisma samo do 500 g težine. S 15. oktobrom 1943 stopijo v veljavo novi poštni predpisi, ki določajo, da pisemske pošiljke, ki so jih priporočili ali vpiše, ne smejo tehtati več kakor 500 g. Paketiči, kolodvorska pisma in kolodvorski časopisi so izzeti.

* Karte za odmero davka na plače. Reichsfinanzminister je s posebnim odlokom odredil, da se po enoletni prekinitvi izda zopet Lohnsteuer-

karte. Te nove karte bodo veljale za leta 1944., 1945. in 1946. Izdane bodo od strani občin in sicer redno na podlagi podatkov, ki jih bo zbral popis oseb dne 10. oktobra 1943.

* Pettau ima novo mlekarstvo. V Pettau-u so ob navzočnosti Regierungspräsident-a dr. Müller-Haccius-a in Landwirtschaftsrat-a Lungershausen-a otvorili novo urejeno mlekarstvo. Landrat Bauer je v svojem govoru naglasil, da bo Kreis Pettau s svojo pridobitvijo dvignil mlekarstvo in tako znatno zboljšal prispevek k oddaji masti.

* Uničevanje starih osebnih dokumentov. Na podlagi odloka notranjega ministra se iz državnih in občinskih arhivov odstranjuje stare osebne listine, knjige in matrike, ki so bile sestavljene in izdelane pred letom 1910. in sedaj niso več potrebne.

Geschäftsverkehr

4-5 Joch Grund in der Umgebung Marburgs zu pachten gesucht. Franz Roschkar, Eichbüchel 130, Sauritsch. 40-2

Zu verkaufen

Suche möblierte Wohnung für zwei Personen in der Umgebung von Marburg, Pettau oder Cilli. Anträge an Vinzenz Kosti, Sternthal bei Pettau. 54-8

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau. Draugasse 5 4

Kaufe einen alten Motor 5-10 PS. Anschrift in d. »M. Z.« Marburg/Drau 23-4

Guterhaltener Jäger-Hubertus dringend zu kaufen gesucht. Anzufragen Trafik, Richard-Wagner-Straße 10. 41-4

Stellengesuche

Lehrplatz für 14-jährigen Jungen in Lebensmittel- oder Eisengeschäft wird gesucht. Ketisch Anton, Radeinberg, Bad Radein. 42-5

Offene Stellen

Vor Einstellung von Arbeitskräften muss die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Winzerfamilie mit 4 bis 6 Arbeitskräften wird aufgenommen für eine Winzerei in Georgenberg an der Pöbnitz bei Marburg. Anfragen F. Matiaschitz, Post Ranzenberg bei Marburg-Dr. 590-6

Winzerfamilie mit 2-5 Arbeitskräften wird aufgenommen für Winzerei Liebtau bei Treun bei Pettau. Dienstantritt anfang November 1943. Anfr.: Schostersitsch Hans, Treun bei Pettau. 95-6

Ein Winzer mit 2 Arbeitskräften wird aufgenommen. Anzufragen Duchatschgasse Nr. 4, Marburg-Drau. 25-6

Möbeltischlerei »Eika«, Marburg-Drau, Hugo-Wolf-Straße Nr. 12, nimmt sofort einen Lehrling in die Lehre, mit Kost u. Wohnung bei den Eltern. 47-6

Winzer wird für kleinen Besitz in Marburg aufgenommen. Anzufragen Marburg, Schillerstraße 20/I. 46-6

Winzerehepaar wird sofort aufgenommen. Johann Lotschitsch, Roßbach 125 bei Marburg-Drau. 44-6

Weineinkäufer und Kommissionäre für den Einkauf größerer Weinmengen werden gesucht. Angebote unter »Wein« an den »St. Gosp.«, Marburg/Drau. 45-6

Weibliche Hilfskraft, kinderliebend, für Haus- und Landarbeit zu Witwer, Nähe Marburg/Drau gesucht. Anschrift in der »M. Z.« Marburg/Drau. 43-6

Zu mieten gesucht

Alleinstehendes Fräulein sucht möbliertes oder leeres Sparherdzimmer. Marburg/Drau, Landwehrgasse 21, Pototschnik. 48-8

Winzerfamilie für Weingartenbesitz in Luttendorf bei Friedau gesucht. Angebote an die Stadt- u. Kreissparkasse Marburg/Drau, Herrengasse 36. 57-6

Heirat

21-jähriger Mann sucht Bekanntschaft mit einem lieben, guten Fräulein. Bild erwünscht. Zuschriften unter »Sonnenschein« an den »St. Gosp.« Marburg/Dr. 50-12

Witwer mittleren Alters, mit einem Kind, sucht älteres Fräulein oder Witwe (mit Sattlerwerkstätte an verkehrsreichem Orte). Adr. in der Verwaltung des »St. Gosp.«. 49-1

Silberarmband, Filgranarbeit, am 2. Oktober nachmittag verloren in Pettau am Wege Adolf-Hitler-Platz - Bismarckgasse - Herrngasse. Abzugeben gegen Finderlohn bei Wreßnig, Stadtberggasse 2. 55-13

Hund, schwarz-braun, langhaarig, mit geflochtenem Halsband, ohne Hundemarke, zugelaufen. Abzuholen: Rittersburg 16, Windischfeistritz. 59-13

Unser Heber Sohn bzw. Bruder

STANISLAUS FEGESCH

Reiter in einer Jägerschwadron

starb im Alter von kaum 20 Jahren für Führer und Reich. Unser Schmerz ist unermesslich. Wir wollen ihn aber mit Stolz tragen, weil er in soldatischer Pflichterfüllung für unser ganzes Volk sein junges Leben gelassen hat.

Großsonntag, den 5. Oktober 1943.

Alois und Mathilde Fegesch, Eltern; Johann, Franz und Maximilian, dzt. im Felde, Josef, Brüder; Lucia, Schwester; alle übrigen Verwandten. 58

Hart und schwer traf uns die Nachricht, daß unser Heibster Sohn und Bruder

FRANZ LACKNER

Getroffen in einem Gebirgsjäger-Regiment

am 7. September 1943 im blühenden Alter von 22 Jahren an der Ostfront in soldatischer Pflichterfüllung, getreu seinem Fahnenfeld, für das Vaterland den Heldentod gefunden hat.

Erlachstein, Hartberg, am 5. Oktober 1943.

Franz und Marie Lackner, Eltern; Martin, dzt. in Gefangenschaft, Johann, dzt. im Felde, Brüder, Maria, Schwester, und die übrigen Verwandten. 60

Hängt Ihr Herzenswunsch

mit dem Besitz von viel Geld zusammen, dann spielen Sie jetzt mit in der

10. DEUTSCHEN REICHSLOTTERIE

Ziehung 1. Kl. 15. u. 16. Okt.

Wieder 400.000 Treffer mit über 102 Millionen RM Gewinne. Wählen Sie Ihre Glücksummer aus meinem Nummern-Angebot

778	11806	192923	282212
797	34930	199386	290768
11761	36092	282175	370619

Erwünschte Nummern anstreichen.

Angebot ausschneiden und einsenden.

Ich (Name und Adresse)

bestelle nebst Ziehungsliste:

.../8 zu 3 RM	.../2 zu 12 RM
.../4 zu 6 RM	.../1 zu 24 RM

Falls vergriffen, bitte ähnliche Nr. Frisch gewagt ist halb gewonnen!

BRUNA STAATL. LOTTERIE-EINKAUF
GRAZ, HERDENGASSE 1
Telephon 10-32. Gantztägig geöffnet!

Aufruf

zur Meldung der in Haushaltungen beschäftigten Arbeitskräfte in der Untersteiermark.

Auf Grund der Verordnung über den Arbeitseinsatz der hauswirtschaftlichen Arbeitskräfte vom 15. August 1943 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 25, S. 185) sind alle Haushaltungen, die eine oder mehrere hauswirtschaftliche Kräfte beschäftigen, zur Meldung bis 25. Oktober 1943 verpflichtet.

Die Meldung hat auf einem Formblatt zu erfolgen, das bei den örtlichen Polizeidienststellen (Bürgermeisterämtern) und Polizeirevieren im Stadtkreis Marburg/Drau erhältlich ist. Nach Ausfüllung ist das Formblatt dem Arbeitsamt (Nebenstelle), in dessen Bezirk die Haushaltung liegt, einzusenden.

Als hauswirtschaftliche Kräfte sind anzusehen alle in einer Haushaltung ständig, mindestens 12 Stunden wöchentlich, mit Hausarbeit beschäftigten Arbeitskräfte, Hausgehilfinnen, Tagesmädchen, Halbtagsmädchen, Stundenfrauen (Bedienerinnen), Pflichtjahrmädchen, hauswirtschaftliche Lehrlinge, Hausarbeitslehrlinge (Landwirtschaft), Hausstöchter, Köchinnen, Zimmermädchen (Jungfern), Wirtschaftserinnen, Haushälterinnen, Hauswirtschaftsleiterinnen, Hausdamen und alle in der Kinderpflege in Haushaltungen tätigen Kräfte (Kindermädchen, Säuglingspflegerinnen, Kinderpflegerinnen, Kindergärtnerinnen, Erzieherinnen).

Das Arbeitsamt kann von den anzeigepflichtigen Haushaltungsvorständen die Anzeige und das persönliche Erscheinen sowie von den Hausfrauen und den hauswirtschaftlichen Kräften das persönliche Erscheinen durch Zwangsgeld erzwingen.

Es wird außerdem darauf aufmerksam gemacht daß die nach Paragraph 3 (2) der zweiten Verordnung über den Arbeitseinsatz in der Untersteiermark vom 12. März 1942 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 66, S. 473) für Haushaltungen mit Kindern unter 14 Jahren getroffene Ausnahmeregelung durch die Verordnung über den Arbeitseinsatz der hauswirtschaftlichen Arbeitskräfte vom 15. September 1943 aufgehoben ist. Demnach hat von nun an jeder Haushalt vor Einstellung einer Arbeitskraft die Zustimmung des Arbeitsamtes einzuholen.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Der Beauftragte für Arbeitsfragen.

Habe mich
in Pettau als
praktischer Tierarzt
niedergelassen.

Dr. Hans Wagner

Wohnung: Schlachthof Tel. 145

Širite Štajerskega Gospodarja!

15. und 16. Oktober
Ziehung 1. Klasse der

**10. Deutschen
Reichslotterie**

WESIACK

Staatliche Lotterie-Einnahme
Marburg-Drau, Herrng. 25
Fernruf 20-97

...../8 zu 3.— RM je Klasse
...../4 zu 6.— RM je Klasse
...../2 zu 12.— RM je Klasse
...../1 zu 24.— RM je Klasse

Name:
Anschrift:

Ausschneiden und einsenden!

ANZEIGEN

im »Štajerski
Gospodar« sind
erfolgreich!

Prothesen jeder Art — Leder —
Leichtmetall — Holz — ortho-
päische Apparate, Leibbinden,
Gummistrümpfe, Bruchbänder
erzeugt und liefert das führende
Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen
und Orthopädie. Lieferant
sämtlicher Krankenanstalten und
Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mel-
lingerstraße 3. Achtung! Modell-
abnahmen für Prothesen und or-
thopäische Apparate finden we-
gen Personalmangel in Marburg
jeden Freitag ganztägig statt. 14

Bandagen aller Art, sowie Pro-
thesen erzeugt die altbekannte
Firma FRANZ BELA, Bandagist,
Marburg/Drau, Herrngasse 5.
237-14

Tausche neuen Kinderwagen mit
Wertausgleich für Rundfunkemp-
fänger. Antr. unter »Rundfunk«
an die Geschäftsstelle »M. Z.«
Pettau. 56-14

Funde - Verluste

Diejenige Person, welche das
Paket mit Herrenanzug aus dem
Personenzug Graz-Marburg an
sich genommen hat, wurde er-
kannt und soll es in Marburg,
Mozartstraße 29, beim Hausbe-
sorger, hinterlegen, ansonsten
erfolgt Anzeige. 51-13

Lebende Werkzeuge

Ist der Titel des bekannten
Films, der die Wichtigkeit der
Zähne und die Folgen kranker
Zähne veranschaulicht. Wie
z. B. Messer und Scheren,
welche die gleiche Eigenschaft
wie die Schneidezähne haben,
richtig angewendet und pfleg-
lich behandelt werden müssen,
so müssen wir es auch mit
unseren Zähnen tun. Verlangen
Siekostenlos die Aufklärungss-
chrift »Gesundheit ist kein
Zufall« von der Chlorodont-
Fabrik, Dresden N. 6.

Chlorodont

welut den Weg zur richtigen
Zahnpflege

Wildkastanien

kauft wie alljährlich

Alois Arbeiter
Marburg, Draugasse 5

Verschiedenes

Bauinteressenten! Die Anfertigung von Bauplänen, Kosten- u. Massenberechnungen zum einreichen um die Baubewilligung, übernimmt Karl Koroschetz, Bauunternehmung in Packenstein (Gorenje). 52-14

Gebe Maisstroh für Mist. Anschrift in d. »St. Gosp.« Marburg-Drau. 53-14

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

Fahrt ins Abenteuer

mit:

WINNIE MARKUS
HANS HOLT
PAUL KEMP
LUCIE ENGLISH

Für Jugendliche zugelassen!

W. BLANKE PETTAU

Untersteiermark

Buch- u. Papierhandlung

BUCHDRUCKEREI
BUCHBINDEEREI

NEUES Pulver für den
Wuchs und ihr
die Mastung der Schweine

REDIN,

mit garantiertem Erfolg

ZENTRALDROGERIE EMIL THOR
Marburg / Drau, Herrngasse 33

ZIRKUS

BEI DER KADETTENSCHULE

Jeden Mittwoch und Samstag um 20 Uhr

GROSSE VORSTELLUNG

Sonntag um 16 und 20 Uhr

GALAVORSTELLUNG

Programm-Neuheit: Große Zauberschau.
— Vorverkauf täglich ab 10 Uhr an der Zirkus-
kasse. 38

Hart und schwer traf uns die Nachricht, daß
unser geliebter Sohn und Bruder

MICHAEL ZNAIDEN

Gebirgsjäger

im blühenden Alter von 23 Jahren am 10. September 1943
bei schweren Abwehrkämpfen am Kubanbrückenkopf den
Heldentod fand.

Fern seiner geliebten Heimat ruht er in Rußlands
kühler Erde.

In tiefster Trauer denken an sein fernes Grab:

Alois und Franziska Znaiden, Eltern; Jakob, Bruder; Antonia,
Ursula, Franziska und Aloisia, Schwestern.

Der Betriebsführer Hans Capl, Tischlerei, samt Gefolgschaft
verliert mit ihm einen treuen Mitarbeiter und werden ihm
ein ehrendes Andenken bewahren. 39

Radlberg-Mahrenberg, am 4. Oktober 1943.

Oglas v „ŠTAJERSKEM GOSPODARJU“ ima največji uspeh!